

HLASY NÁRODA

VOICES OF THE NATION

MĚSÍČNÍK ČESKÉ MISIE V CHICAGU

No 9/2025

Cena \$ 2.50

SEPTEMBER 2025

Podoba tváře svatého Václava

Před 1090 roky byl zavražděn ve Staré Boleslavi

Až do 60. let 20. století se mělo za to, že český panovník sv. Václav byl zavražděn dne 28. 9. 929. Přibližně od konce 20. století se už všichni historici shodují v názoru, že sv. Václav byl zavražděn až dne 28. září roku 935. Tedy o 6 roků později, než se původně hlásalo. K tak radikální změně názoru přispěl zápis do kroniky německého benediktinského mnicha Widukinda, žijícího a píšícího v klášteře Corvey. Po přihlédnutí k politické situaci v sousedních zemích se toto nové datování Václavovy smrti ukázalo být datováním správnějším a věrohodným.

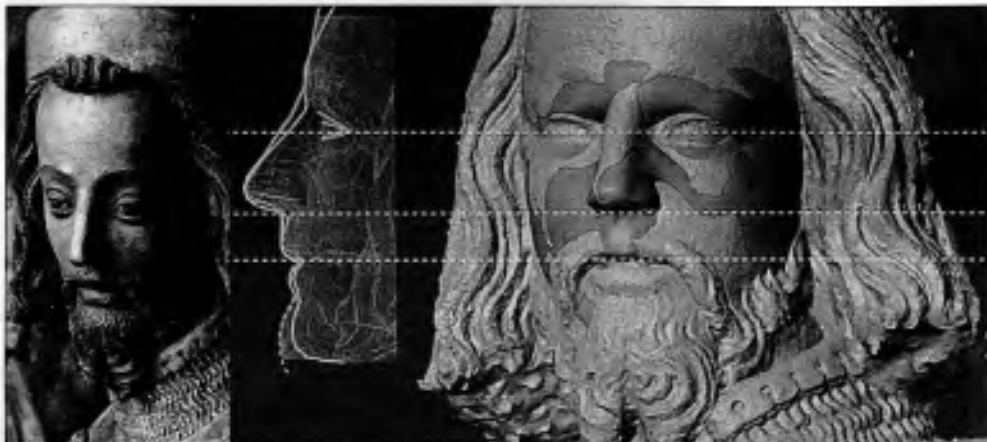
Svatý Václav se narodil někdy kolem roku 907 jako nejstarší syn českého panujícího knížete Vratislava I. a jeho manželky Drahomíry. Jako panující kníže je v literárních pramenech doložen poprvé v roce 924. Nejpozději následujícího roku 925 nechal převézt ostatky své zavražděné babičky Ludmily z Tetína do Prahy. Pozdější legendy zdůrazňovaly především jeho zbožnost a mnohé činy, dokazující jeho oddanost katolické víře. Na příkaz svého bratra Boleslava, který neskrýval výhrady vůči jeho vládě, byl dne 28. září roku 935 ve Staré Boleslavi zavražděn.

Už dříve odborníci pod vedením Brazilce Cicera Moraese (* 13. 11. 1982 v Capécó) rekonstruovali podobu obličeje Václavovy babičky sv. Ludmily (roku 2021). Loni (roku 2024) tento tým představil podobiznu hlavního patrona pražského arcibiskupství sv. Vojtěcha a přibližnou podobu husitského vojevůdce Jana Žižky z Trocnova.

V nedávné době tentýž mezinárodní vědecký tým vytvořil podle lebky připisované sv. Václavovi pravděpodobnou podobu tváře sv. Václava, českého panujícího knížete a světce. Odborníci k tomu použili forenzní, tj. soudním účelům sloužící vědecké metody a počítačový program, který využívají lékaři při svých operacích.

Při rekonstrukci tváře sv. Václava vyšli z digitální kopie lebky, která je součástí svatovítského pokladu v Praze. Tvorba pravděpodobné podoby obličeje byla kombinací tradiční techniky se statistickými projekcemi z tomografie v současné době žijících lidí.

Vědci vytvořený model tváře sv. Václava vykazuje vysokou shodu s obličejem opukové sochy téhož světce, kterou ve 14. století vytvořil Petr Parléř. K rekonstrukci podoby tým použil program OrtogOnBlender, který pomáhá na operačních sálech nemoc-

Vlevo tvář sv. Václava na soše vytvořené Petrem Parléřem.
Vpravo metoda porovnání nedávné vizualizace obličeje sv. Václava
s Parléřovou sochou

nic v 31 zemích světa zachraňovat lidské životy. Lékaři s pomocí tohoto softwaru mohou zpracovávat data z počítačové tomografie a mohou v něm plánovat operační zákroky.

Finální úpravou pravděpodobné tváře sv. Václava bylo nanášení textur a kreslení jeho vlasů a obočí. Tato etapa byla podle názoru vědců už jenom uměleckým vkladem do tohoto díla. Z archeologického výzkumu ani z písemných pramenů nejsou totiž známy informace o barvě očí, vlasů ani o odstínu pleti sv. Václava. Experti nakonec zvolili světlý odstín vlasů. Stalo se tak na základě skutečnosti, že se na lebce, připisované světci, několik světlých vlasů dochovalo.

Na výzkumu obličeje a na forenzní aproximaci (přiblížení tváře) sv. Václava pracovali pod vedením Cicera Moraese lékaři z Brazílie, specialisté z České republiky a také odborníci na antropologii, medicínu a technické vědy z Polska a Malajsie. Tým se zabýval i těmi pokusy o rekonstrukci podoby sv. Václava, které byly provedeny v minulosti. Mimo jiné tak zjistili, že jimi vytvořený digitální model vykazuje vysokou shodu s obličejem sochy vytvořené Petrem Parléřem. Jím vytvořená socha dnes stojí ve Svatováclavské kapli Katedrálního chrámu sv. Víta, Václava a Vojtěcha v Praze.

Opuková socha sv. Václava vznikla kolem roku 1370. Je vysoká něco málo přes 2 m a váží zhruba 400 kg. Jejím autorem je Petr Parléř, dvorní architekt a sochař římského císaře a českého krále Karla IV. Lucemburského. Socha sv. Václava je významným zástupcem celé kolekce uměleckých děl,

jimiž císař a král Karel IV. vědomě navázal na tradici českého přemyslovského státu a propojil ji s kultem sv. Václava. Ten byl považován za věčného vládce Čech. Svoji moc, podle této tradice, svatý Václav jenom na čas propůjčuje vládnoucímu knížeti nebo králi jako dočasnému reprezentantu české země.

Svatý Václav Petra Parléře je na rozdíl od starších zobrazení oděn do rytířského brnění. Je představen jako pohledný elegantní aristokratický bojovník, který dosáhl věku dospělého Ježíše Krista. Svoji levou rukou se opírá o štít s reliéfem přemyslovské orlice. V pravé ruce drží kopí. Skloněná hlava zachycuje nevšední výraz tváře, v němž se poprvé v době panování Karla IV. objevuje zádušná melancolie. Unikátnost díla, které bezesporu patří k vrcholům parléřovského sochařství, podporuje i skutečnost, že se jedná o jediné sochařské dílo ve svatovítské katedrále, které není vázáno na architekturu.

*S využitím práce Filipa Šáry
a Vojtěcha Mana
připravil Jiří Kachlík,
Brno, Česká republika*

Foto na titulní straně:
Vlevo Socha sv. Václava v kapli sv. Václava v Katedrále sv. Víta, Václava a Vojtěcha v Praze. Autorem sochy byl Petr Parléř.
Vpravo rekonstruovaná podoba knížete sv. Václava moderními počítači.

Svatý Václave

Svatý Václave,
české kníže, slyš!
hlasy k tobě pozvedáme
v nadhvězdnatou říš'.

Tisíc tomu let,
co's byl kníže náš,
tobě byla řada věků
jako noční stráž.

Ale přes tvou zem
za těch tisíc let
vln jak mořem převalilo
všelikých se běd.

Ale ty's je znal,
při svém lidu stál,
ty's té země nezapomněl,
již jsi miloval.

V tísní duše své,
v číše hořkostech
jméno tvé za útočiště
měla na svých rtech.

V stkvoucím brnění
slávou zářící,
v čele vojsk jel's na své brnění
s černou orlicí.

Svatý Václave,
volá tě tvůj lid:
vrať své zemi požehnání,
vrať svým dětem klid!

Vnucen-li však boj,
v záři krvavé
bitvy veď, jak's dědy vodil,
svatý Václave!

*Text: České písně
Josef Václav Sládek
Zhudebnil: Josef Resl*

Jezdecká socha sv. Václava od Josefa Václava Myslbeka
(zhotovená 1894 – 1912) v Praze na Václavském náměstí

***Svatý Václave, vévodo české země,
nedej zahynouti nám ni budoucím!***

Modlitba za volby

do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky,
které budou 3. a 4. října 2025

Modleme se:

Bože, ty všechno řídíš s obdivuhodnou moudrostí a láskou;
dovoláme se tvé prozřetelnosti a prosíme tě za naši vlast,
ve které žijeme a kterou milujeme;
dej nám i našim spoluobčanům rozvážnost a moudrost,
abychom zvolili takové poslance,
kteří budou usilovat o skutečné blaho celé naší společnosti.
Prosíme o to skrze Krista našeho Pána.
Amen.

LITURGICKÁ ČTENÍ

Svátek Povýšení svatého Kříže 14. září 2025

1. ČTENÍ - Mdr 2, 12a.17-20

Čtení ze čtvrté knihy Mojžíšovy.

Hebreové táhli směrem k Rákosovému moři a lid už omrzelo být stále na cestě. Lidé mluvili proti Bohu i Mojžíšovi: „Proč jste nás vyvedli z Egypta? Abychom umřeli tady na poušti? Není chléb ani voda. Už máme dost té hladové stravy.“ Hospodin poslal proto na lid jedovaté hady, jejichž uštknutí způsobilo smrt mnoha lidí z Izraele. Lidé přišli k Mojžíšovi a řekli: „Hřešili jsme, když jsme mluvili proti Hospodinu a proti tobě; modli se k Hospodinu, aby od nás odstranil hady.“ A Mojžíš se modlil za lid. Hospodin řekl Mojžíšovi: „Udělej si hada a vztýč ho na kůl; každý uštknutý, když se na něj podívá, zůstane naživu.“ Mojžíš zhotovil měděného hada, vztýčil ho na kůl, a když had někoho uštkl a ten pohlédl na měděného hada, zůstal naživu.

2. ČTENÍ tení - Flp 2,6-11

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Filipánům.

Kristus Ježíš, ačkoli má božskou přirozenost, nic nelpěl na tom, že je rovný Bohu, ale sám sebe se zřekl, vzal na sebe přirozenost služebníka a stal se jedním z lidí. Byl jako každý jiný člověk, ponížil se a byl poslušný až k smrti, a to k smrti na kříži. Proto ho také Bůh povýšil a dal mu Jméno nad každé jiné jméno, takže při Ježíšově jménu musí pokleknout každé koleno na nebi, na zemi i v podsvětí a každý jazyk musí k slávě Boha Otce vyznat: Ježíš Kristus je Pán.

EVANGELIUM - Jan 3,13-17

Slova svatého evangelia podle Jana.

Ježíš řekl Nikodémovi: „Nikdo nevystoupil do nebe kromě toho, který sestoupil z nebe, totiž Syn člověka. Jako Mojžíš vyvýšil na poušti hada, tak musí být vyvýšen Syn člověka, aby každý, kdo věří, měl skrze něho život věčný. Neboť tak Bůh miloval svět, že dal svého jednorozného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný. Bůh přece neposlal svého Syna na svět, aby svět odsoudil, ale aby svět byl skrze něho spasen.“

25.neděle v mezidobí - 21.září 2025

1.ČTENÍ - Am 8, 4-7

Čtení z knihy proroka Amosa.

Slyšte to vy, kteří šlapete po nuzném, utlačujete chudáky země! Říkáte: „Kdypak už bude po slavnosti novoluní, abychom mohli prodávat obilí, kdypak již bude po sobotě, abychom mohli otevřít sýpky, zmenšovat míru, zvyšovat cenu, užívat podvodných vah, chudáka kupovat za peníze, nuzáka za pár opánků? I nejhorší obilí prodáme.“ Při chloubě Jakubově Hospodin přísahal: „Navěky nezapomenu na žádný jejich skutek!“

2.ČTENÍ - 1 Tim 2, 1-8

Čtení z prvního listu svatého apoštola Pavla Timotejovi.

První věc, ke které vybízím, je tato: ať se konají modlitby prosebné, přimluvné i děkovné za všechny lidi, za krále a všechny, kdo mají moc, abychom mohli vést život pokojný a klidný, v opravdové zbožnosti a počestnosti. Tak je to dobré a milé Bohu, našemu spasiteli. On chce, aby se všichni lidé zachránili a došli k poznání pravdy. Je totiž jenom jediný Bůh a jenom jediný prostředník mezi Bohem a lidmi: člověk Kristus Ježíš, který vydal sám sebe jako výkupné za všechny. To bylo zjeveno ve svůj čas; a já jsem byl ustanoven za hlasatele toho a za apoštola - to mluvím pravdu a nelžu - za učitele víry a pravdy mezi pohaný. Přěji si tedy toto: všude se mají muži modlit tak, že budou zvedat čisté ruce bez hněvu a sváru.

EVANGELIUM - Lk 16, 1-13

Slova svatého evangelia podle Lukáše.

Ježíš řekl svým učedníkům: „Byl jeden bohatý člověk a ten měl správce, kterého obvinili, že prý zpronevěruje jeho majetek. Zavolal ho a řekl mu: 'Co to o tobě slyším? Slož účty ze svého správcovství! Správcem už dál být nemůžeš.' Správce si řekl: 'Co si počnu, když mě můj pán zbavuje správcovství? Kopat neumím, žebrat se stydím. Už vím, co udělám, aby mě lidé přijali k sobě do domu, až budu zbaven správcovství.' Zavolal si dlužníky svého pána, každého zvlášť, a zeptal se prvního: 'Kolik jsi mému pánovi dlužen?' Odpověděl: 'Sto věder oleje.' Řekl mu: 'Tady máš svůj úpis, honem si sedni a napiš padesát.' Pak se zeptal druhého: 'Kolik ty jsi dlužen?' Odpověděl: 'Sto korců pšenice.' Řekl mu: 'Tady máš svůj úpis a napiš osmdesát.' Pán pochválil nepoctivého správce, že jednal prozíravě. Děti tohoto světa jsou totiž k sobě navzájem prozíravější než děti světla. A já vám říkám: Získejte si přátele z nespravedlivého mamonu, abyste - až ho nebude - byli přijati do přibytků věčných. Kdo je věrný v maličkosti, je věrný i ve velké věci, a kdo je v maličkosti nepoctivý, je nepoctivý i ve velké věci. Jestliže jste tedy nebyli věrní v nespravedlivém mamonu, kdo vám svěří pravé bohatství? Jestliže jste nebyli věrní v cizím, kdo vám dá, co je vaše? Žádný služebník nemůže sloužit dvěma pánům. Buď jednoho bude zanedbávat a druhého milovat, nebo se bude prvního držet a druhým pohrdne. Nemůžete sloužit Bohu i mamonu.“

Slavnost sv. Václava - 28.září 2025

1. ČTENÍ - Mdr 6,9-21

Čtení z knihy Moudrosti.

Vládcové, k vám se obrazení má slova, abyste se naučili moudrosti a neklesli. Ti totiž, kdo svatě střeží svaté příkazy, budou uznáni za svaté, ti, kdo jsou o nich poučeni, najdou ospravedlnění. Buďte tedy žádostiví mých slov, mějte po nich touhu, a poučíte vás. Moudrost září a nevadne, snadno ji vidí ti, kdo ji milují, dává se nalézt těm, kdo ji hledají. Předchází ty, kdo po ní touží, a ukazuje se jim první. Neunaví se, kdo k ní časné přichází, najde ji, jak mu sedí u dveří. Myslet totiž na ni je svrchovaná prozíravost, kdo kvůli ní bdí, brzy je bez starostí. Vždyť sama obchází a hledá ty, kdo jsou jí hodní, na cestách se jim ukazuje s přízní a při každé myšlence jim vychází vstříc. Neboť její začátek je zcela upřímná touha poučít se, chtít se poučít je láska k ní, láska k ní je zachovávat její přikázání, dbát o přikázání je zajistit si nesmrtelnost, nesmrtelnost pak dává místo u Boha. A tak touha po moudrosti přivádí ke kralování. Vládcové lidí, když se tedy těšíte z trůnů a žezel, ctěte moudrost, abyste kralovali navěky.

2. ČTENÍ - 1 Petr 1,3-6; 2,21b-24

Čtení z prvního listu svatého apoštola Petra.

Buď veleben Bůh a Otec našeho Pána Ježíše Krista! Protože je tak nemírně milosrdný, znovu nás zrodil, takže zmrtvýchvstáním Ježíše Krista máme živou naději na dědictví, které nepomine, na dědictví skvělé a trvalé. Je pro nás připraveno v nebi; protože totiž máte víru, chrání vás Boží moc a vede ke spáse, která se má ukázat nyní v poslední době. A proto budete potom jásat, i když vás musí trápit teď ještě na krátký čas všelijaké zkoušky. Vždyť i Kristus trpěl za vás a zanechal vám tak příklad, abyste šli v jeho šlépějích. 'On nezhřešil a nikdo od něho neslyšel nic neupřímného.' Když mu spilali, on jím to spiláním neoplácel, když trpěl, nevyhrožoval, ale ponechal vše tomu, který soudí spravedlivě. On sám na svém těle vynesl naše hříchy na dřevo kříže, abychom byli mrtví hříchům a žili spravedlivě. Jeho ranami jste uzdraveni.

EVANGELIUM - Mt 16,24-27

Slova svatého evangelia podle Matouše.

Ježíš řekl svým učedníkům: „Kdo chce jít za mnou, zapři sám sebe, vezmi svůj kříž a následuj mě! Neboť kdo by chtěl svůj život zachránit, ztratí ho, kdo však svůj život pro mne ztratí, nalezne ho. Neboť co prospěje člověku, když získá celý svět, ale ztratí svou duši? Nebo jakou dá člověk náhradu za svou duši? Syn člověka přijde ve slávě svého Otce se svými anděly a tehdy odplatí každému podle jeho jednání.“

27.neděle v mezidobí - 5.října 2025**1.ČTENÍ - Hab 1, 2-3; 2, 2-4**

Čtení z knihy proroka Habakuka.

Jak dlouho již volám o pomoc, Hospodine - ty však neslyšíš; křičím k tobě: „Násilí!“ - ty však nepomáháš. Proč mi dáváš hledět na bezpráví? Mám se dívat na soužení? Zpustošení a násilí je přede mnou, povstávají hádky, rozléhá se svár. Tu mně Hospodin odpověděl: „Napiš vidění, vyryj ho zřetelně na desky, aby ho mohl každý snadno přečíst. Na určený čas totiž ještě čeká vidění, spěje však k naplnění a nezklame. I když ještě prodlévá, počkej na ně, neboť jistě se splní, nedá se zdržet. Hle, zahynul ten, kdo nebyl upřímný v duši, spravedlivý však bude žít pro svou věrnost.“

2.ČTENÍ - 2 Tim 1, 6-8. 13-14

Čtení z druhého listu svatého apoštola Pavla Timotejovi.

Milovaný! Vybizím tě: oživ zase plamen Božího daru, který ti byl dán vkládáním mých rukou. Vždyť Bůh nám nedal ducha bojácnosti, ale ducha síly, lásky a rozvážnosti! Proto se nestyď veřejně vyznávat našeho Pána ani se nestyď za mě, že nosím kvůli němu pouta. Naopak: Bůh ti dej sílu, abys nesl jako já obtíže spojené s hlásáním evangelia. Jako vzoru zdravé nauky se drž toho, cos ode mě slyšel, a měj při tom víru a lásku v Kristu Ježíši. Ten drahocenný, tobě svěřený poklad opatruj skrze Ducha Svatého, který v nás bydlí.

EVANGELIUM - Lk 17, 5-10

Slova svatého evangelia podle Lukáše.

Apoštolové prosili Pána: „Dej nám více víry!“ Pán řekl: „Kdybyste měli víru jako hořčičné zrnko a řekli této moruši: 'Vyrvi se i s kořeny a přesad se do moře!', poslechla by vás. Když někdo z vás má služebníka, a ten orá nebo pase, řekne mu snad, až se vrátí z pole: 'Hned pojď a sedni si ke stolu?' Spíše mu přece řekne: 'Připrav mi večeři, přepásej se a obsluhuj mě, dokud se nenajím a nenapiji. Potom můžeš jíst a pít ty.' Děkuje snad tomu služebníkovu, že udělal, co mu bylo přikázáno? Tak i vy, až uděláte všechno, co vám bylo přikázáno, řekněte: 'Jsme jenom služebníci. Udělali jsme, co jsme byli povinni udělat.'“

28.neděle v mezidobí - 12.října 2025**1.ČTENÍ - 2 Král 5,14-17**

Čtení z druhé knihy Královské.

Náman sestoupil k Jordánu a ponořil se do něho sedmkrát podle nařízení Božího muže Elizea a jeho tělo se obnovilo jako tělo malého dítěte a byl čistý. Náman se vrátil k Božímu muži s celým svým doprovodem, stanul před ním a řekl: „Hle, už vím, že není Boha po celé zemi, jen v Izraeli. Nyní vezmi, prosím, dar od svého služebníka.“ Elizeus odpověděl: „Jako že je živ Hospodin, jemuž sloužím: Nic nevezmu!“ Ačkoli na něj naléhal, aby vzal, odepřel. Náman pak řekl: „Když tedy opravdu nechceš, dovol mi vzít tolik prstě, kolik unese spřežení mezků, neboť tvůj služebník nebude už obětovat celopaly a žertvy jiným bohům, jen Hospodinu.“

2.ČTENÍ - 2 Tim 2, 8-13

Čtení z druhého listu svatého apoštola Pavla Timotejovi.

Milovaný! Mysli na Ježíše Krista, Davidova potomka, který byl vzkříšen z mrtvých. To je moje evangelium. Právě kvůli němu trpím, dokonce jako zločinec v poutech. Ale Boží slovo spoutáno není. Proto kvůli vyvoleným snáším všechno, aby také oni došli spásy a věčné slávy skrze Krista Ježíše. Tohle je jisté: Když jsme s ním umřeli, budeme s ním také žít. Když vytrváme, budeme s ním i kralovat. Když ho zapřeme, zapře také on nás. Ale i když my jsme nevěrní, on zůstává věrný, protože nemůže zapřít sám sebe.

EVANGELIUM - Lk 17, 11-19

Slova svatého evangelia podle Lukáše.

Na cestě do Jeruzaléma procházel Ježíš mezi Samařskem a Galilejí. Když přicházel do jedné vesnice, šlo mu naproti deset malomocných. Zůstali stát opodál a volali: „Ježíši, smiluj se nad námi!“ Když je uviděl, řekl jim: „Jděte a ukažte se kněží.“ A jak odcházeli, byli očištěni. Když jeden z nich zpozoroval, že je uzdraven, vrátil se, mocným hlasem velebil Boha, padl mu k nohám tváří až k zemi a děkoval mu. Byl to Samaritán. Ježíš na to řekl: „Nebylo jich očištěno deset? Kde je těch devět? Nikdo z nich se nenašel, aby se vrátil a vzdal Bohu chválu, než tento cizinec?“ A jemu řekl: „Vstaň a jdi! Tvá vira tě zachránila.“

Čtvrt století Hlasů národa

Všechno má svůj čas ...

Pokračování o dopisovatelech Hlasů národa dnes začneme těmi domácími z USA.

Petr Pohorský († 20. října 2014), pocházel ze středních Čech, zde žil v Kalifornii. Do Hlasů národa poslal vyprávění o domorodých indiánech a přistěhovalcích, dále cestopis z Nového Zélandu, vzpomínku k oslavám 50. výročí českých misí v Kalifornii a několik článků o osudech jednoho z aktivistů „katolické akce“ Jaroslava Kozla, umučeného v koncentračním táboře v Dachau. V redakci Hlasů národa jsme o osudech tohoto mučedníka vydali knihu „Blanický rytíř“ v české i anglické verzi.

Karel Švec († 20. listopadu 2010), byl velmi aktivním členem naší misie a obětavě svázel na české bohoslužby do kostela P. Marie Svatohorské v Ciceru naše starší a nemohoucí krajany. Napsal nám článek o tom, jak utíkali z uranového dolu Rovnost u Jáchymova a také pěkná vyprávění z cesty po poutních místech západní Evropy a ze své cesty do Brazílie.

Petr Jandáček z Nového Mexika, bratr našeho Antonína Jandáčka, o jehož redakční práci jsme již psali dříve, nám zaslal pro děti vyprávění „Lid měděné sekery“ na téma života „Ledového muže“ z Italských Alp, který žil před 5300 lety a jeho zmrzlé tělo našli nedávno archeologové. Příběh jsme publikovali na několik pokračování.

Edward Vedral († 27. března 2017), se svou manželkou Alicí byli zakládající členové naší misie a velcí organizátoři v mnoha oblastech krajanského života v Chicagu. Edward po odchodu do exilu, působil nějaký čas jako redaktor rádia Svobodná Evropa v Mnichově. V Americe se zapojil do různých exulantských a církevních spolků a organizací, byl tajemník Československého Orla v exilu v Chicagu, redaktor měsíčníku Katolický Dělník a redaktor českých novin Hlasatel. Vedralovi se velmi angažovali ve všem, co se týkalo sochy Panny Marie v exilu, jak jejího zbudování v roce

1954, tak organizování poutí do Lisle a nakonec převezení do Prahy po roce 1989. S několika dalšími nadšenci, založili českou trampskou osadu Dálava, kterou Eda vedl jako šerif 35 let. Organizovali trampské potlachy po celých USA a Kanadě, pořádali trampské festivaly, zábavy, koncerty, besídky a další kulturní podniky. Zvali vyhlášené umělce československého exilu např. Karla Kryla nebo Waldemara Matušku a po revoluci přední umělce z České republiky. O tom všem pak psal do Hlasů národa – představil tak Duo EKGM kytaristů Miloně Ekla a Pavla Kukly, či lidového písničkáře a básníka Josefa Fouska z Kladna, uspořádal vzpomínkový koncert a pásmo k nedožitým 60. narozeninám Karla Kryla, kam pozval jeho bratra Jana Kryla. Dále napsal řadu článků o vynikajícím klasickém kytaristovi světového formátu prof. Vladislavu Bláhovi z Brna, který mnohokrát na svých cestách po USA koncertoval i v naší misii.

Ondřej Dunar († 2014), nám zaslal vyprávění o svém životě s názvem „Neobyčejný příběh Ondřeje Dunara.“ Autor se narodil na Slovensku, žil dlouho ve Vídni, potom prošel řadou vězení v Československu až skončil jako exulant v USA. Zaslaný strojopis jeho vzpomínek čítal několik set stran. Prolínaly se zde občas čtyři jazyky – slovenština, čeština, německá slova a nakonec i anglické výrazy. Vyprávění často přeskakovalo z jedné události na druhou, mnohdy se věci opakovaly. Protože však byl příběh velmi zajímavý a napínavý, rozhodli jsme se ho publikovat, ale prakticky to znamenalo vše převyprávět. Na pokračování to vycházelo celý ročník 2013. Prošli jsme jeho dětstvím a mládím na Slovensku, kde byl často ve službě u bohatých lidí, pak se dostal do Vídně, kde se oženil, za války pašoval různé zboží mezi Slovenskem a Rakouskem, po válce se stal agentem Americké výzvědné služby, převáděl přes hranice lidi, byl zatčen a vězněn v Ruzyni, na Pankráci a v Bratislavě. Ve finále dostal 17 let vězení. Trest si odpykával na ura-

nu v Jáchymově, potom v Leopoldově. Ve vězení se setkal na jedné cele i s budoucím prezidentem Gusávem Husákem. Po propuštění na amnestii se znovu na Slovensku oženil a po invazi vojsk Varšavské smlouvy odešel s rodinou 1968 přes Rakousko do USA. Po letech se pak při návštěvě Rakouska setkal s dcerou z prvního manželství, kterou neviděl asi 50 let. Asi měsíc po vydání posledního pokračování příběhu v Hlasích národa Ondřej Dunar zemřel.

Frederick Tornil, vlastním jménem Vladimír Krman († 8. února 2019), byl též původem ze Slovenska. Jeho životní příběh redakci předala jeho manželka Ružena Tornilova, naše věrná farnice, po jeho smrti. Za slovenštiny jsme jej přeložili do češtiny a na pokračování otiskli pod titulem „Per ardua ad astra – Přes překážky ke hvězdám.“ Autor zde vzpomínal na mládí, kdy létal nejprve na kluzácích a skákal s padákem (zde poznal i svou pozdější manželku Ruženu), potom absolvoval vojenskou pilotní školu v Prostějově, dále pak působil jako instruktor létání a akrobatický letec. Když mu po nástupu tvrdého komunistického režimu hrozilo propuštění z armády, uletěli 13. března 1953 s vojenským letadlem Arado se dvěma kolegy ze Slovenska do Rakouska. Odtud se pak dostali do Anglie a následně do USA.

Fr. Vojtěch Dvouletý, kapucín, který více jak dva roky působil v naší misii jako kooperátor. Pro Hlasy národa napsal řadu článků. O Betlému v kapucínském kostele P. Marie Královny Andělů v Praze, o Domku P. Marie v Loretě v Praze i známých Loretánských zvoncích, o pražském slunci – diamantové monstranci pro Pána Ježíše v Loretánském pokladu, o Kapucínském hrobce v Brně, o Prvních jesličkách sv. Františka v Grecciu v Itálii, o kněžské škole, kterou mu k primici krásnými slováckými vzory vyšila jedna řeholní sestřička a nakonec nesmíme zapomenout na zajímavý článek o jeho strýč-

kovi JUDr. Hynku Dostálovi a dalších členech jejich rodiny, kteří odešli do USA a též další článek o tom, jak Čecho-američané darovali do Prahy čelenku pro lebku sv. Václava.

Anna Švehlová, která žije v Chicagu a je velkou podporovatelkou naší misie a Hlasů národa, nám poslala několik historických článků, kde k významným výročím vzpomínala na svého dědečka slavného politika a státníka Antonína Švehlu, který byl členem Národního výboru i Hospodářské rady, kteří připravili převrat a vyhlášení samostatné Československé republiky v roce 1918.

Štěpán Příkazský († 1993), který prošel mnoha zeměmi světa vypověděl svůj životní příběh v knize „Amerikán s Lužic.“ Se souhlasem jeho rodiny jsme vyprávění publikovali v našem časopise na pokračování v nedávné době. Štěpán zde vzpomíná na své dětství a mládí v Lužicích u Hodonína, na své rodiče i bratra Cyrila. Na to jak začínal za první republiky hospodařit jako rolník a miloval lidové písně, tance, kroje a vůbec všechny moravské tradice. Jak si opatřil dudy a jako poslední „gajdoš“ hrával na svatbách a různých zábavách. Dále zde popsal svůj odjezd za „lepšími živobytím“ do Argentiny. Své těžké začátky v této zemi, život farmáře a založení rodiny a konečně i příchod svých starých rodičů. Živil se tam především pěstováním bavlny a jiných zemědělských plodin. Jeho život zaznamenali i proslulí cestovatelé Zikmund a Hanzelka, s nimiž pak udržoval celoživotní přátelství. Nakonec se po druhé světové válce počátkem padesátých let vrátil s rodinou do vlasti. Tím vyprávění končilo. V novém komunistickém režimu však nedokázali svobodně žít, a tak se vrátili zpět do Argentiny a následně se dostali do USA do Chicaga, kde jeho potomci žijí dodnes.

V Chicagu známá rodina Zolmanova, která se velmi angažovala ve Sdružení Československých Exulantů, přispívala svými články též do Hlasů národa. Nejprve jmenujme **Ing. Josefa Zolmana, M.D. Ph.D.** († 15. listopadu 2014), a z jeho příspěvků např. „Rodiče jako děti“ – zamyšlení na konec školního roku, či vzpomínku na Rev. Josefa Kadlece, českého jezuitu, který dlouho působil ve Washingtonu D.C., či skvělé

články k výročím našich významných krajanů: Stoletá exulantka Otilie Zolmanová (k životnímu jubileu jeho matky) nebo Václav Vostřez – nestor národního exilu devadesátníkem. Josefův bratr **Václav Zolman**, dlouholetý předseda Sdružení Československých Exulantů do Hlasů národa psal vždy vzpomínky na zasloužilé členy Sdružení při příležitosti jejich úmrtí: Za Josefem Šnebergem, Za Miroslavem Štrossou, Za Rudou Boleslavem a In memoriam Josefa Zolmana, In memoriam Otilie Zolmanové, In memoriam Václava Jiřího Vostřeze a poslední článek byl „Za Sdružením Československých Exulantů“ k ukončení činnosti této organizace, která existovala více jak 70 let.

Z jednotlivých příspěvků různých dopisovatelů připomeňme následující:

Sestra John Vianney Vranak z americké kongregace sester sv. Cyrila a Metoděje z Danville v Pennsylvanii poslala článek Eucharistie – nikým nežádaný dar, zamyšlení kroku eucharistie a vyprávění o založení jejich kongregace. **Slávka Veselá** z Chicaga poslala příběh o Boží pomoci pro ztracené v podzemní temnotě o vysvobození výletníků z jeskyně u vesnice Martinček na Slovensku. **Eva Peerson**, dlouholetá pokladnice a členka misijní rady, vzpomínala na pobyt jejího otce Jána Petroviče v pracovním táboře Bulanaž na Urale v letech 1945-47. **Vladimír Jiráček**, dlouholetý hlasatel Českého rádia v Chicagu v článku Na Lidice se nezapomíná psal o vyhlazení Lidic po atentátu na Heydricha. **George Yako**, křesťan původem ze Sýrie, který mnoho let žil v Brně a pomáhal jako překladatel uprchlíkům ze Sýrie a nyní žije v Chicagu nám o své rodné zemi udělal v misii zajímavou přednášku a pro náš časopis napsal článek Georgius Atallah Damašský první kavárník v Praze ze Sýrie.

Vzpomínky na své blízké napsali: **Václav Solfronk** – In memoriam Rudolfa Solfronka, k uctění památky bratra, který dlouhá léta jako typograf graficky zpracovával předchozí týdeník misie Hlas národa. **Darina Arvajovičová** – In memoriam Karla Chrobáka, vzpomínala na našeho dlouholetého kostelníka a tajemníka naší misie. **Věra Jandáček Wilt** – In memoriam Antonína Jandáčka

zase vzpomínala na svého bratra, profesora Morton college, který také v naší komunitě vyučoval český a anglický jazyk a hodně psal pro Hlasy národa.

Z naší misie **Marta Rathánová** nám napsala pěkné povídání o Fašanku a pochovávání basy a zaslala báseň k hlu-bokému zamyšlení o neúprosnosti ubíhajícího času. **Dominika Brabcová**, zase pod dojmem naší cesty do Texasu napsala historickou črtu o Španělských misích v San Antoniu.

Generální konzul **Bořek Lizec** z Českého generálního konzulátu v Chicagu zaslal vzpomínku na zemřelou Judy Baar Topinkovu, která byla symbolem velikosti českého Chicaga a dosáhla úřadu ministra financí ve státě Illinois. Dalším příspěvkem Bořka Lizce byl článek Oslavy 100. výročí založení Československa v Chicagu.

Marie Peterková ze San Diega v Kalifornii nám poslala zajímavý cestopis: Nahlédnutí do Turecka a úsměvný článek „Svatý kufřík“ o cestovním kufru s potřebami ke mši svaté, který používají v České misii v San Diegu k českým bohoslužbám.

Prof. Dr. David Tománek z Michiganské státní univerzity napsal sérii článků o Zázračném schodišti v Loretské kapli v Santa Fe, o jeho historii i současnosti i jeho odborný posudek, jako specialisty na fyziku, k této unikátní technické stavbě točitého schodiště na chrámový kůr. Prof. Tománek nám zaslal ještě další vyprávění: Kristova tunika a kořeny křesťanství v Gruzii, na základě své cesty do této země.

Na závěr dnes uveďme našeho dlouholetého spolupracovníka **JUDr. Jaroslava Horkého** z Prahy, jehož advokátní a realitní kancelář pomohla mnoha našim krajanům řešit majetkové a restituční záležitosti ve staré vlasti. Hlasy národa publikují od roku 2017 dodnes celé cykly článků pod názvem „Český právník vám radí“, kde se formou odpovědí na různé otázky nabízí pomoc našim lidem v právních a majetkových věcech a poskytují rady ohledně pozůstalosti, pozemků a dalších nemovitostí. JUDr. Horký několikrát do roka navštěvuje USA, aby svým klientům poskytoval kvalitní služby.

Pokračování příště
Mons. Dušan Hladík

ZPRÁVY Z VLASTI

Zprávy od 1. do 27. srpna 2025

Politické události

Volby do Poslanecké sněmovny 2025

Volby do Poslanecké sněmovny se letos budou v České republice konat v pátek 3. a v sobotu 4. října, v zahraničí o den dříve ve čtvrtek 2. a v pátek 3. října. Je to poslední možný termín před koncem čtyřletého mandátu dosavadních poslanců. Termín voleb vyhlásil prezident Petr Pavel v úterý 13. května. Podle zákona musí termín vyhlásit nejpozději 90 dnů před jejich konáním.

Po vyhlášení termínu voleb ve Sbírce zákonů začínají běžet pevné lhůty dané volebním zákonem. Oficiálně také začíná běžet předvolební kampaň, ale prakticky mohou strany a kandidáti propagaci zahájit kdykoli s tím, že od vyhlášení voleb už musí dodržovat zákonná omezení.

Do voleb se přihlásilo celkem 26 uskupení, o čtyři více než při minulých volbách před čtyřmi lety. Favorit voleb, hnutí ANO, bude kandidovat s číslem 22. Koalice SPOLU dostalo 11, SPD má číslo 6, STAN 23 a Piráti 16. Hnutí Stačilo! dostalo 25. Čísla vylosovala Státní volební komise.

Jako volební koalice letos kandiduje jen Spolu, i když SPD má na kandidátních listinách zástupce stran Trikolora, Svobodní a PRO. Podobně za Piráty kandidují i někteří Zelení. Komunisté a sociální demokraté, kteří místa ve Sněmovně před čtyřmi lety ztratili, je mají letos šanci obsadit v rámci kandidátky hnutí Stačilo!

Ve všech předvolebních průzkumech od posledních

voleb jasně vede hnutí ANO, jeho preference se pohybují kolem 30 procent. Koalice SPOLU se pohybuje těsně pod 20 procenty. STAN má kolem 10 procent, SPD 8, KSČM a Piráti mezi 5 a 6 procenty, těsně kolem pěti procent mají Motoristé. Do sněmovny se zřejmě nedostanou Zelení, SOCDEM a Přísaha, kteří dostávají v průzkumech kolem dvou procent hlasů.

Vítězství koalice Spolu ve volbách 2021 nepředpověděl ani jeden z předvolebních průzkumů. A agentury se netrefily ani u ostatních stran, rozdíl mezi šetřením a finálním výsledkem činily i několik procent.

Letos poprvé mohou do sněmovny volit lidé korespondenčně z ciziny. Každý český občan starší 18 let se může zapsat do speciálního seznamu voličů v zahraničí. I studenti, kteří tam vyjeli jen na jeden semestr. Netýká se to lidí na dovolené, ti mohou volit pouze osobně na zastupitelských úřadech voličský průkaz. Proti korespondenční volbě bylo ANO a SPD.

Voličský průkaz umožňuje voliči hlasovat mimo okrsek, kde má trvalé bydliště. O průkaz lze zažádat písemně (na poště se službou Czech Point), osobně (na obecním úřadě) nebo elektronicky (přes datovou schránku). Požádat o něj je možné ode dne vyhlášení voleb a nejpozději sedm dní před konáním voleb (písemně a elektronicky do 16 hodin pátku 27. září) nebo dva dny před otevřením volebních místností v případě osobní žádosti na obecním úřadě v místě

bydliště, tedy do 16 hodin středy 1. října.

Voličský průkaz umožňuje voliči hlasovat mimo okrsek, kde má trvalé bydliště. O průkaz lze zažádat písemně (na poště se službou Czech Point), osobně (na obecním úřadě) nebo elektronicky (přes datovou schránku).

Požádat o něj je možné ode dne vyhlášení voleb a nejpozději sedm dní před konáním voleb (písemně a elektronicky do 16 hodin pátku 27. září) nebo dva dny před otevřením volebních místností v případě osobní žádosti na obecním úřadě v místě bydliště, tedy do 16 hodin středy 1. října.

Volby do Poslanecké sněmovny probíhají každé čtyři roky a podle zásad poměrného zastoupení se volí 200 poslanců. Voliči hlasují ve 14 volebních krajích na území ČR a na vybraných zastupitelských úřadech v zahraničí.

V minulých volbách v říjnu 2021 vyhrála koalice SPOLU těsně před hnutím ANO. Volební účast byla 65,43 %.

Korespondenční volba do Sněmovny.

Termín na registraci vypršel 24. srpna

Češi mohou letos poprvé volit korespondenčně ze zahraničí. Hlasovat v korespondenční volbě může každý český občan starší 18 let, který pobývá v zahraničí. Zákon myslí i na kratší pobyty, jako v případě studentů, kteří vyjeli do zahraničí jen na jeden semestr.

Momentální forma zákona ale nepočítá s lidmi, kteří jsou v zahraničí pouze na dovolené. Důležité ale je, že každý, kdo chtěl takové možnosti využít, se nejprve musel zapsat do speciálního seznamu voličů. Mohl to udělat na velvyslanectví či konzulátu v místě dlouhodobého zahraničního pobytu.

tu. Registrace do speciálního seznamu voličů probíhala několika způsoby: Osobně, poštou, datovou schránkou nebo prostřednictvím zmocnění. Registrace bylo možné podávat už od 1. dubna 2025. Do seznamu voličů bylo třeba se registrovat nejpozději 40 dnů před termínem voleb, tedy do **neděle 24. srpna 2025**. Adresu, na kterou chce volič zaslat dokumenty, je pak třeba nahlásit nejméně 35 dnů předem, tedy do **pátku 29. srpna 2025**. Příslušné hlasovací dokumenty pak zastupitelský úřad zašle voličům nejpozději 25 dní před volbami.

Každý volič obdrží návod ke korespondenční volbě, identifikační lístek voliče, a dvě obálky: **doručovací** a **úřední**. Zastupitelský úřad (velvyslanectví nebo konzulát ČR) zašle registrovaným voličům písemnosti ke korespondenční volbě nejpozději 25 dní před volbami. Volby se konají 3. a 4. října 2025, což znamená, že materiály dostanou voliči zpravidla nejpozději kolem 9.–10. září 2025.

Dva dny před volbami je nutné si stáhnout a vytisknout volební lístek z webových stránek ministerstva zahraničních věcí. Poté je třeba vložit tento lístek do **úřední obálky** a zalepit ji. Tuto obálku je nutné spolu s podepsaným identifikačním lístkem vložit do **doručovací obálky**, tu zalepit a poslat na příslušné velvyslanectví či konzulát.

Hlasovací listky se odesílají emailem podle návodu nebo fyzicky poštou. Hlasy musí dorazit na zastupitelský úřad **nejpozději do 4. října 2025 do 14:00 hodin**, což je konec volebního dne v zahraničí. **Datum a hodina je podle času v České republice**, v zahraničí se může podle posunu časových pásem lišit.

V zahraničí žije podle odhadů přibližně 600 000 českých občanů, v minulosti jich volilo maximálně 23 000 – tedy necelá 4 % těch s volebním právem. Zavedení korespondenční volby tak má potenciál tuto účast několikanásobně zvýšit. Podle odhadů MZV by korespondenčně mohlo volit až 80 000 krajanů.

Ekonomika

Kurzovní lístek

26. 8. 2025 (střed)

EUR, 1	24,535
Kanada, 1	15,177
USA, 1	21,075

Kultura

Unikátní objev. Barokní jeskyně zámku v Kroměříži zdobí stovky polodrahokamů

Objev v přízemí Arcibiskupského zámku má mezinárodní význam a v rámci Evropy je výjimečný. Vědci z Univerzity Palackého v Olomouci při uměleckohistorickém průzkumu zjistili, že podlahu, klenby i stěny dvou umělých jeskyní zdobí tuny ametystů.

Před třemi staletími vytvářely s pomocí vody a světla úchvatnou podívanou. Později je překryla malta a usazeniny a tuny ametystů ve dvou uměle vytvořených barokních jeskyních v přízemí Arcibiskupského zámku v Kroměříži zůstaly mnoho desítek let skryté očím návštěvníků i památkářů.

Ted' je tajemství odhalené. Vědci budou polodrahokamy několik let podrobně zkoumat, mapovat a následně postupně odkrývat. „To, co jsme zatím zjistili, nemá obdoby. Tento objev má zcela jistě mezinárodní význam. Umělé barokní jeskyně bývaly součástí zámků po celé Evropě, ale v současnosti je většina z nich ve špatném stavu, a že by se v některé potvrdil tak velký rozsah polodrahokamů, o tom nevíme,“

zdůraznila Jana Zapletalová, vedoucí katedry dějin umění Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci. I ona je součástí početného týmu vědců, historiků, památkářů a dalších expertů zapojených do uměleckohistorického průzkumu v přízemí Arcibiskupského zámku v Kroměříži. Bohatou štukovou výzdobu ve třech sálech, kterým se říká sala terrena, zkoumají už několik let, k tomu se před rokem přidal i průzkum dvou přilehlých umělých barokních jeskyní takzvaných grottách. Letos v lednu pak přišel nečekaný objev.

Vědci následně zjistili, že ametysty, další minerály a lastury pokrývají klenby a stěny jeskyní, v jedné i podlahu. Jejich počet odhadují na stovky, množství na tuny. „Je to něco výjimečného a ojedinělého, co má vysokou kulturní hodnotu,“ upozornil olomoucký arcibiskup Josef Nuzik. Podle mineraloga Radka Hanuse, který provedl speciální analýzu, pocházejí ametysty z kopce Květnice u Tišnova.

Ojedinělou výzdobu nechal vytvořit olomoucký biskup Karel z Lichtensteinu-Castelcoma, který byl stavebníkem kroměřížského zámku a zámku. Zemřel těsně po jejich dokončení v roce 1695.

Nejvíce ametystů je možné najít v Apollónově grottě kolem sochy boha slunce.

Umělé jeskyně měly napodobovat přírodu a v období baroka byly mezi evropskou aristokracií velmi populární. Díky vodním hříčkám a chladu sloužily k letnímu osvěžení a zábavě a zpravidla v nápadité umělecké výzdobě ukrývaly nějaké jímotajné poselství. Mohly se v nich organizovat koncerty, bankety, velmi často v nich hrály roli prvky hudební, světelné, plamínky ohně a podobně.

Zemřel Jiří Krampol. Hrál v Malém pitavalu i scénkách se Šimkem, daboval Belmonda

Ve věku 87 let zemřel v sobotu 26. července herec a moderátor Jiří Krampol. Propůjčil svůj hlas Jeanu-Paulu Belmondovi a namluvil i desítky jiných rolí. Proslavily jej i televizní seriály, scénky s Miloslavem Šimkem či populární pořad Nikdo není dokonalý.

Herec Jiří Krampol byl v posledních letech opakovaně hospitalizován, trápily jej průdušky, srdce či potíže s astmatem. Kvůli zdravotním problémům zrušil oslavu svých 87. narozenin 11. července.

Odešel herec, který byl považován za českého Belmonda. Ač se narodil v Buštěhradě, vyrostl Jiří Krampol na pražském Žižkově. DAMU absolvoval v roce 1962, hned poté nastoupil do pražského Divadla Na Fidlovačce. Ještě téhož roku ovšem přestoupil do Divadla Na zábradlí, kam se opakovaně vracel.

Opravdu se proslavil ale na jiné legendární scéně. V letech 1983 až 1990 pak byl členem divadla Semafor, kde společně s Miloslavem Šimkem vytvořil novou autorskou dvojici a získal si popularitu, kterou mohutně podpořily i výsledné televizní scénky.

Po následných sporech však z této scény i se Šimkem odešel, aby společně založili Divadlo Jiřího Grossmanna. Od poloviny 90. let byl pak Krampol už zcela na volné noze a věnoval se především dabingu a televizní tvorbě.

Na TV Prima totiž dlouhé roky moderoval zábavný pořad Nikdo není dokonalý, jeden ze symbolů devadesátkové televizní zábavy. Od roku 2014 pak navázal pořadem Nikdo není perfektní stanice TV Barandov. V oblíbeném pořadu

známé tváře hádaly otázky, které předtím štáb pokládal lidem na ulici.

Mezi nejznámější Krampolovy role patří postava Libora Krejčárky v seriálu Malý pitaval z velkého města. Dále je znám ze seriálů Synové a dcery Jakuba Skláře či Četnické humoresky. Výraznou roli ztvárnil v pohádce O princezně, která ráčkovala z roku 1988.

Známé jsou jeho role ve filmech Bylo nás deset či Přšlo jim štěstí, Parta Hic či Ten svetr si nesvlekej. Jeho posledním filmovým zářezem je romantická komedie Lásky na zakázku režisérky Evy Toulkové z loňského roku.

Velkou a zcela zásadní kapitolou Krampolovy tvorby byl dabing. Po emigraci Jana Třisky do Spojených států převzal dabování Jeana-Paula Belmonda. Prvním snímkem, kde slavný herec promluvil Krampolovým hlasem, byl Sympatický darebák. Následovaly Zvíře a Veselé Velikonoce. „Za Veselé Velikonoce jsem hned ten rok dostal Cenu Františka Filipovského,“ chlubil se.

Právě po smrti Františka Filipovského začal s dabingem další francouzské legendy Louise de Funèsc. Seznam jeho dabingových rolí čítá od roku 1970 až do roku 2021 desítky rolí, namluvení Belmonda ovšem hraje prim. V roce 2018 obdržel další Cenu Františka Filipovského za dlouhodobé herecké mistrovství v dabingu.

Od prezidenta Miloše Zemana dostal 28. října 2018 medaili Za zásluhy I. stupně, za zásluhy o stát v oblasti kultury.

Poslední rozloučení s hercem Jiřím Krampolem se konalo v pátek 8. srpna 2025 ve Velké síni Krematoria Strašnice v Praze.

*Zpracováno podle:
www.idnes.cz*

CÍRKEV DOMA A VE SVĚTĚ

Poutě v době léta a prázdnin

**Přes milion mladých v Římě:
Jubileum mládeže přepisovalo dějiny**

Jubileum mládeže, které probíhalo od 28. července do 3. srpna 2025 v rámci Svatého roku, přivedlo do Říma více než milion mladých lidí ze 146 zemí světa – včetně přibližně 1 250 poutníků z České republiky. Vrcholnou část tvořily večerní vigilie 2. srpna a nedělní mše svatá 3. srpna v otevřeném areálu římské oblasti Tor Vergata, kde se podle oficiálních údajů shromáždilo přes jeden milion účastníků. Šlo o největší setkání letošního Jubilea a podle mnohých i událost s největší účastí v Itálii za posledních 25 let.

Přinášíme čtrnáct mimořádných a někdy i překvapivých skutečností, které tuto výjimečnou událost charakterizují:

1. Po večerní vigylii zůstali poutníci přes noc přímo na planině Tor Vergata, kde přespali pod širým nebem. Jako první se v neděli ráno probudili poutníci z Koreje – už kolem 4. hodiny. Ostatní skupiny se přidaly zhruba o hodinu později. Mírné noční mrholení přimělo mnohé hledat improvizovanou ochranu proti dešti.

2. Účastníci pocházeli ze 146 zemí, což podtrhlo univerzální rozměr církve a živé společenství mladých katolíků.

3. Zdravotníci ošetřili 1 200 osob, zejména kvůli horku, únavě, horečkám, úpalům, odřeninám a stavům úzkosti. Pomoc poskytovali především v dočasně zřízených zdravotnických stanicích v areálu Tor Vergaty.

4. Závěrečnou mši svatou celebroidal papež Lev XIV. Společně se 450 biskupy a 7 000 kněžími.

5. Ve své homilii papež Lev XIV. citoval své předchůdce sv. Jana Pavla II. a papeže Františka. Zmínil také dva mladé blahoslavené – Carla Acutise a Piera Giorgia Frassatiho, které plánuje svatořečit 7. září.

6. Při modlitbě Anděl Páně papež vzpomněl na trpící mladé lidi z Ukrajiny a Gazy a vyzval k modlitbě za mír.

7. Svatý otec pozval přítomné na příští Světové dny mládeže, které se uskuteční v jihokorejském Soulu od 3. do 8. srpna 2027.

8. Metro v Římě jezdilo po závěrečné mši každé tři minuty, aby zajistilo bezpečný a plynulý přesun účastníků z místa konání.

9. Zúčastnili se i mladí z výchovných ústavů, jak potvrdilo italské ministerstvo spravedlnosti.

10. V pátek 1. srpna, který byl věnován pokání a svátosti smíření, bylo v římském Circu Maximu připraveno více než 200 zpovědních stánků. Zhruba 1 000 kněží zpovídalo nejméně 25 tisíc mladých lidí. Původně mělo zpovídání skončit v 18:00, ale mnozí kněží zůstali k dispozici až do večera.

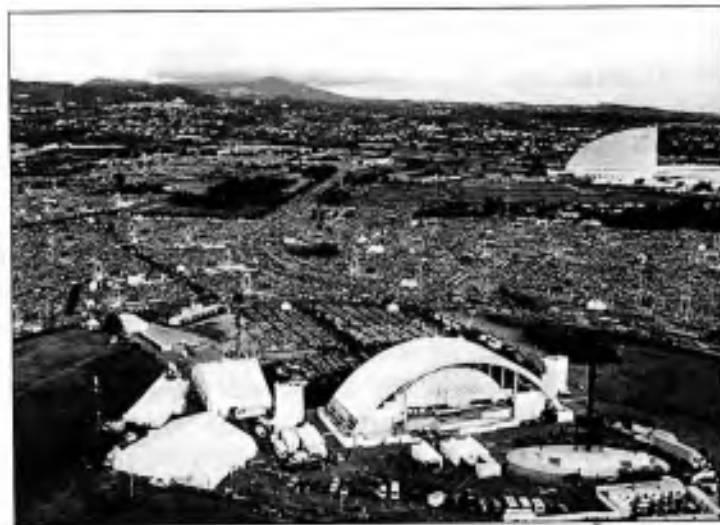
11. Bohužel došlo i ke dvěma tragédiím – zemřela Pascale Rafic z Egypta na srdeční selhání a Maria Cobo Vergara ze Španělska, která trpěla vážnou nemocí a zemřela během cesty z Madridu do Říma.

12. Celá akce se připravovala dva roky, a to jak organizačně, tak pastoračně.

13. Na přípravách se podílelo 20 tisíc lidí, včetně dobrovolníků, techniků, zdravotníků, koordinátorů a duchovních.

14. Podle římského prefekta Lamberta Gianniniho šlo o nejvýznamnější a nejpočetnější shromáždění v zemi za posledních 25 let, které předčilo i pohřby papeže Benedikta XVI. a papeže Františka.

Jubileum mládeže 2025 tak zanechalo hluboký otisk nejen v životech mladých poutníků, ale i v dějinách církve. Ve dnech plných víry, sdílení, radosti a ticha se ukázalo, že mladí lidé touží po hlubším vztahu s Bohem – a jsou připraveni vydávat o něm svědectví ve světě, který po naději tolik volá.

MLADÍ Z CELÉHO SVĚTA V TOR VERGATA NA PŘEDMĚSTÍ ŘÍMA

Lev XIV. na Jubileu mládeže

V sobotu 2. srpna večer se v Tor Vergata na předměstí Říma shromáždil přibližně milion mladých poutníků na modlitební vigilií s papežem, která je považována za vrchol programu Jubilea mládeže. Tři mladí lidé položili Svatému otci otázky týkající se přátelství, životních rozhodnutí a setkání s Ježíšem. Mladí po modlitbách trvajících dlouho do noci zde zůstali až do rána.

Druhý den v neděli 3. srpna se na prostranství v Tor Vergata konala slavnostní mše sv. s papežem Lvem XIV. „Jak krásné je ve dvaceti letech otevřít před Bohem své srdce dokořán, vpustit Jej dovnitř, aby nás pak vyvedl do věčných prostorů nekonečna,“ řekl papež. Spolu s Janem Pavlem II. zopakoval, že Ježíš vzbuzuje touhu, aby ze svého života učinili něco velkého. Povzbudil mladé, aby usilovali o to, co je skutečně veliké, o svatost. „Nespokojte se s něčím menším“ – apeloval Svatý otec. Ve stopách svého duchovního učitele, sv. Augustina, vyzval mladé lidi z celého světa, aby podle jeho příkladu rozpoznávali touhu ve svých srdcích a jejich naplnění hledali v Bohu.

Ve své homilii při mši svaté vyšel Svatý otec z prvního čtení a žalmu, které poukazují na křehkost lidského života. Jejím symbolem je tráva, kvetoucí louka, krásná, ale křehká a pomí-

jívá, a zároveň neustále se obnovující. Lev XIV. zdůraznil, že by nás to nemělo děsit. Křehkost je součástí zázraku, kterým jsme. „Draží přátelé, i my jsme takoví: k tomu jsme stvořeni. Nikoli k životu, v němž je vše samozřejmé a neměnné, ale k existenci, která se neustále obnovuje v daru, v lásce. Takto neustále usilujeme o něco „více“, co nám žádná stvořená skutečnost dát nemůže,“ řekl Lev XIV.

Papež poznamenal, že ve svém srdci pocítujeme tak velkou a palčivou žízeň, že ji žádné nápoje tohoto světa nedokážou uhasit. „Tváří v tvář této žízni neklamme své srdce a nesnažme se ji uhasit neúčinnými náhražkami! Nechme se jí vést! Udělejme z ní podnožku, na kterou můžeme vystoupit, abychom jako děti na špičkách mohli vyhlížet z okna setkání s Bohem. Postavme se před Něho, který na nás čeká a dokonce jemně klepe na sklo naší duše (srov. Zj 3, 20). Jak krásné je ve dvaceti letech otevřít před Ním své srdce dokořán, vpustit Jej dovnitř, aby nás pak vyvedl do věčných prostorů nekonečna.“

Lev XIV. se odvolal na zkušenosti svatého Augustina, který při vyprávění o svém intenzivním hledání Boha položil otázku: „Co je tedy předmětem naší naděje? (...) Je to země? Ne. Je to něco, co pochází ze země, jako zlato, stříbro, dřevo, plody, voda? (...) Tyto věci jsou příjemné, jsou krásné, jsou dobré“ (Sermo 313/F, 3). A dodává: „Hledej toho, kdo je stvořil, on je tvá naděje“ (tamtéž). Poté přemýšlel o cestě, kterou prošel, a modlil se: „Ty, [Pane], byl jsi v hloubi mé duše, a já jsem bloudil po světě a tam tě hledal (...). Volal jsi, křičel jsi, roztrhl jsi mou hluchotu. Zazářil jsi, rozjasnil ses jako blesk, osvětlil jsi mou slepotu. Rozlil jsi vůni, já jsem ji vdechl – a hle, dychtím po Tobě. Okusil jsem (srov. Ž 33, 9; 1 P 2, 3) – a hle, jsem hladový a žízním (srov. Mt 5, 6; 1 Kor 4, 11). Dotkl ses mě a já jsem vzplanul touhou po tvém pokoji“ (Vyznání, 10, 27).

Svatý otec připomněl, že o těchto velkých otázkách, na které neexistuje jednoduchá odpověď, hovořil papež František k mladým lidem během posledního Světového dne mládeže v Lisabonu. Zdůraznil, že tato témata jsou podnětem k vnitřní cestě, k překročení vlastních omezení. „Nebudme tedy znepokojeni, pokud zjistíme, že jsme vnitřně žízniví, neklidní, nenaplnění, toužící po smyslu a budoucnosti,“ citoval Lev XIV. papeže Františka.

Papež zdůraznil, že v našich srdcích se skrývá důležitá otázka, potřeba pravdy, kterou nemůžeme ignorovat a která nás vede ptát se: co je to vlastně štěstí? Jaká je skutečná chuť života? Co nás osvobozuje z močálů nesmyslnosti, nudy a průměrnosti? Lev XIV. poukázal na význam zkušeností, které mladí lidé získali během jubilea v Římě. Ukazují, že plnost života nezávisí na tom, co hromadíme a vlastnime. „Nakupování, hromadění, konzum nestačí. Musíme pozvednout oči, pohlédnout nahoru, na „to, co je nahoře“ (Kol 3, 2), abychom si uvědomili, že vše uprostřed reality světa má smysl, pokud slouží sjednocení nás s Bohem a s bratry v lásce“.

Na závěr své homilie, s odvoláním na sv. Jana Pavla II., Lev XIV. vyzval mladé lidi, aby udržovali úzké pouto s Bohem, zůstali s Ním v přátelství a „pečovali o něj modlitbou, adorací, svatým přijímáním, častou zpovědí, velkorysou láskou, jak nás naučili blahoslavení Pier Giorgio Frassati a Carlo Acutis, kteří brzy budou prohlášeni za svaté. Usilujte o to, co je veliké, o svatost, ať jste kdekoli. Nespokojte se s ničím menším. Pak každý den uvidíte, jak ve vás a kolem vás roste světlo evangelia,“ řekl papež Lev XIV.

Věřící se v Domažlicích vydali procesím na Vavříneček

Součástí letošních Chodských slavností v Domažlicích byla i tradiční Vavřínecká pouť u kostela sv. Vavřince na Veselé hoře, poutním místě lidově zvaném Vavříneček. Věřící se na místo vydali procesím doprovázeným zpěvem a hudbou v sobotu 9. srpna i v neděli 10. srpna.

V sobotu hlavní poutní mši slavil plzeňský biskup Tomáš Holub spolu s arcibiskupem Ignatiusem Ayau Kaigamou z Abudže v Nigérii. Jeho účast souvisí s dlouhodobou pastorační spoluprací mezi plzeňskou diecí a nigerijskou arcidiecí, v jejímž rámci v západních Čechách působí dva kněží z Nigérie.

Nedělní mši svatou, tradičně věnovanou památce sv. Vavřince, patrona poutního místa, vedl P. Pavel Frývaldský, kněz plzeňské diecéze.

Chodské slavnosti patří k největším národopisným akcím v Česku. Kromě bohatého folklórního programu, řemeslných trhů a ochutnávek tradičních chodských koláčů mají pro věřící zvláštní význam právě poutní bohoslužby na Vavřínečku, které každoročně přitahují stovky poutníků z celé republiky i ze zahraničí.

Procesí zachycuje radostné chvíle, modlitbu i krásu chodských tradic.

Svatovavřínecká pouť na Sněžku spojila české a polské věřící

Ke sv. Vavřinci se vydali poutníci i na nejvyšší horu České republiky na Sněžku. Stovky lidí z obou stran česko-polské hranice se v neděli 10. srpna 2025 zúčastnily tradiční Svatovavřínecké pouti na Sněžku. V poledne se u kaple sv. Vavřince na vrcholu nejvyšší české hory konala mše svatá, jejímž hlavním celebrantem byl legnický biskup Andrzej Siemieniewski. Kázání pronesl v polštině litoměřický biskup Stanislav Přibyl. Spolu s ním koncebrovali také další členové Stálé rady ČBK: olomoucký arcibiskup Josef Nuzik, ostravsko-opavský biskup Martin David a generální sekretář ČBK P. Roman Czudek. Bohoslužby se účastnili také další biskupové a kněží z Polska a Německa.

Většina poutníků z české strany vyrazila ráno z Pece pod Sněžkou. Kolem 11. hodiny se u Slezské boudy setkali s poutníky z polské strany a odtud všichni společně pokračovali na vrchol, kde byla v poledne sloužena mše svatá pod širým nebem.

Pouti se tradičně účastní také starostové krkonošských obcí a měst, zástupci Horské služby, Správy Krkonošského národního parku a dalších místních spolků a institucí, spolu s církevními hodnostáři a politiky.

Pouť na Sněžku se koná každoročně na svátek svatého Vavřince. Tento jáhen a mučedník žil ve 3. století ve Španělsku a je známý svou odvahou a službou chudým, kterým po smrti papeže Sixta II. rozdal církevní majetek. Pro svou víru byl umučen a jeho statečnost dodnes inspiruje křesťany po celém světě. Svatý Vavřinec je také patronem Krkonoš, horských vůdců a horolezců.

Biskupové při mši svaté ke cti sv. Vavřince na Sněžce

V Krkonoších byl 15. srpna odhalen Mariánský sloup Královna hor

Slavnost Nanebevzetí Panny Marie, kterou prožilo v pátek 15.8. u Erlebachovy boudy v Krkonoších na čtyři stovky poutníků, se stala vyvrcholením několikaletého úsilí, jež bylo korunováno požehnáním Mariánského sloupu Královna hor. Autorem sousoší na sloupu je Otmar Oliva ve spolupráci s Radimem Hankem. Dílo vznikalo několik let pod záštitou královéhradeckého biskupa Jana Vokála.

Za projektem stojí majitelé Erlebachovy boudy, rodina Tomášková. Nápad mariánského sloupu podpořila také Správa Krkonošského národního parku. Nejprve byl vztyčen nerezový sloup a na jeho vrchol bylo umístěno bronzové sousoší Panny Marie s Ježíškem v náručí. Sloup stojí v nadmořské výšce 1140 metrů nedaleko kapličky svatého Františka z roku 2007.

„Socha byla vyrobená slévárnou Jiřího Sovince. Nerezový sloup je dílem českobudějovické strojírenské firmy JihoTech. Samozřejmě se musely provést terénní a statické práce, nedílnou součástí byly pak i kamenické práce,“ sdělil Jiří Tomášek z Erlebachovy boudy.

Na projektu podle něj spolupracovalo více než sto lidí. „Nerezový sloup je zaražen do velkého žulového balvanu jako hřeb do Kristova kříže a vyrůstá ve Strom života.“ Kámen byl nalezen pár metrů od Erlebachovy boudy při povodni v loňském roce. „Je z velmi tvrdé žuly a byl tak nepoddajný, že trvalo tři dny, než se ho podařilo provrtat. Modlitby na sloupu jsou řezané strojem z roku 2023, ale socha je odlévána způsobem jako před tisíci lety,“ sdělil Tomášek.

Matka Boží reprezentuje podle autorů v sousoší církev. „Tvář královny je důstojná s mírným úsměvem pro nás a zjevným výsměchem zlu, neboť už nemá žádnou moc. Ústředním tématem je dítě Kristus s ranou v boku, s rozepjatými rukama, symbolizujícími kříž. Myšlenka díla je vysoce radostná. Je vyhráno a je jenom na nás, zda se touto cestou vydáme.“

„Obdobné skulptury vzniknou čtyři,“ uvedl mluvčí královéhradeckého biskupství Pavel Sršeň. Jedna bude umístěna v Krkonoších, druhá poputuje v září do Nazareta v Izraeli, třetí do slovinského Mariboru a čtvrtá asi do Sýrie.

Odhalení monumentu v Krkonoších u Erlebachovy boudy se uskutečnilo 15. srpna o Slavnosti Nanebevzetí Panny Marie. Událost zahájila v 17 hodin mše svatá, kterou celebroid královéhradecký biskup Jan Vokál a ten také nové dílo požehnal.

Bohoslužbu doprovodil Smíšený pěvecký sbor Cantores Gradecenses. Pod citlivým vedením sbormistra Josefa Zadiny, za doprovodu varhan a kvarteta lesních rohů, provedl sbor skladbu *Ave Maria, Královno hor*, složenou speciálně pro tuto událost, autory Jiřím Pavlicou (hudba) a kapucínem br. Dismasem (libreto). Přestože byla skladba provedena pod širým nebem, zvuk sboru zcela naplnil prostor a skvěle tak podtrhnul událost, která v Krkonoších nemá obdoby.

Královna hor v Krkonoších se stane cílem poutníků i mnoha turistů

Královna Povltaví: Poutní mše svatá na Rovínku u Slapské přehrady

V neděli 17. srpna 2025 se v 11 hodin u příležitosti svátku Nanebevzetí Panny Marie uskutečnila slavnostní bohoslužba na poutním místě Rovínek, který se nachází na břehu Slapské přehrady. Hlavním celebrantem byl P. Roman Czudek, generální sekretář ČBK, koncelebrantem P. Paweł Adam Dębek, farář Římskokatolické farnosti Štěchovice.

Vodní procesi uspořádalo sdružení Pražské Benátky

Cílem slavnosti, kterou spolupořádaly Pražské Benátky, obec Slapy a farnost Štěchovice, bylo přiblížení slavnosti Nanebevzetí Panny Marie, jednoho z nejvýznamnějších křesťanských svátků, široké veřejnosti a navázat na tradici velkých poutí, které se na tomto poutním místě ve středních Čechách konaly.

Rovínek je pravděpodobně jedno z nejmenších poutních míst v celé České republice. Kaple Nanebevzetí Panny Marie stojí jen pár kroků od Slapské přehrady a byla postavena v roce 1841 z podnětu vysloužilého vojáka Jakuba Záhorského, rodáka z nedalekého statku Záhoří. Tento člověk také údajně věnoval do kaple mariánský obraz, který pocházel z Mariázell. Především v 19. století byla vyhledávaným poutním místem, kde se konaly bohoslužby navštěvované velkým množstvím poutníků. Komunistický režim se však postaral, aby se poutě ke „Královně Povltaví“ nekonaly a o stavbu se přestal starat. Kaple byla v roce 2001 kompletně opravena a vrátily se i slavnosti. Patrně největší se konala v roce 2006 u příležitosti 165. výročí vysvěcení kaple.

Program v neděli začal již v 10.00 slavnostním vodním procesím, které vyplulo ze Sladovařské zátoky Slapské přehrady. Pro zájemce, kteří neměli svoje plavidlo, byla připravena osobní lodní doprava Slapy s plavbou zdarma. Po mši svaté se konal bohatý kulturní doprovodný program.

Zázrak v Neapoli:

Olej sv. Charbela se zázračně doplnil během mše svaté

Kostel sv. Ferdinanda v historickém centru italské Neapole se stal dějištěm události, kterou mnozí věřící označují za zázrak. Během mše svaté 24. července při příležitosti liturgické památky sv. Charbela, libanonského mnicha, došlo k neobvyklému jevu – nádoba s olejem, určeným k pomazání nemocných, se po vyprázdnění znovu zcela naplnila.

Mons. Pasquale Silvestri, farář farnosti sv. Ferdinanda, sloužil mši za účasti více než 500 věřících, z nichž mnozí byli nemocní a přišli s prosbou o uzdravení. Na závěr eucharistie začal kněz pomazávat přítomné věřící olejem, který jim byl pro tuto příležitost zaslán kurií maronitů v Římě. Jak později uvedl, obával se, že množství oleje nebude stačit.

„Olej téměř došel a já měl strach, že se nedostane na všechny,“ uvedl farář ve svědectví, které zaslal i bývalému postulátorovi kanonizačního procesu sv. Charbela. „Když jsem nádo-

bu zavřel a vrátil ji do schránky, všiml jsem si, že je opět plná, dokonce byla těžší než předtím. Nevěřil jsem vlastním očím.“ Překvapený Silvestri se vrátil k oltáři a ukázal zázračně doplněný olej věřícím, kteří jeho slova přijali s potleskem a dojetím.

Následující den přišla do kostela skupina libanonských poutníků. Požádali, zda si mohou k oleji přivonět a dosvědčili, že z něj vychází vůně cedrů, stromů typických pro Charbelovu domovinu.

Farář dodal, že olej byl uložen do bezpečí a je k dispozici k dalšímu zkoumání. „Nejsem žádný divotvůrce,“ zdůraznil. „Ale zde došlo ke vzniku hmoty a to je vážná věc. V souladu s kanonickým právem jsem událost oznámil postulátorovi kauzy.“

Zázračnému jevu předcházelo ještě jedno silné svědectví – mladá žena z farnosti se podle svých slov téhož dne uzdravila z nádoru prsu. Lékaři předtím pokládali její uzdravení za nemožné. Farář uvedl, že od té doby obdržel dalších několik svědectví o duchovním i fyzickém uzdravení. Všechny požádal, aby své zkušenosti písemně zaznamenali.

Mons. Silvestri prozradil, že úcta ke sv. Charbelovi v jeho farnosti začala nedávno. „Jeho příběh mě zaujal, a tak jsem z úcty pověsil jeho obraz v kostele. Následně se mi zdál sen, ve kterém se na mě sv. Charbel díval a usmíval se, a to mě silně zasáhlo, protože na všech fotografiích je velmi vážný.“ Od té doby se rozhodl sloužit mši svatou ke cti sv. Charbela vždy poslední pátek po dobu měsíců června a července.

Svatý Charbel Makhlof (1828–1898), kněz a poustevník maronitského obřadu, je známý nejen v Libanonu, ale po celém světě. Za svého života i po smrti byl spojován s mnoha uzdraveními. Papež Pavel VI. ho beatifikoval v roce 1965 a svatořečil v roce 1977. Úcta k tomuto světcovi je rozšířena nejen mezi katolíky, ale i muslimy či příslušníky jiných náboženství. Jeho život a zázraky tvoří most mezi duchovním Východem a Západem.

Italská biskupská konference se k události zatím nevyjádřila.

Podle www.vira.cz

Sv. Charbel zemřel 24.12. 1898. Když byl po 23 letech otevřen jeho hrob, jeho tělo bylo neporušené, vláčné a teplé, jako by jen spal. V roce 1927 bylo tělo uloženo v klášterní hrobce, v roce 1950 zpozoroval jeden mnich, že z hrobky vytéká načervenalá tekutina. Vylékala ve skutečnosti z boku těla a děje se tak dodnes. Mnoho nemocných bylo zázračně na přímou sv. Charbel uzdraveno. Tzv. Olej sv. Charbela, kteří nemocní obvykle dostávají, je olivový olej, který žehnají mniši na jeho hrobě v Libanonu. Je třeba si stále uvědomovat, že neuzdravuje olej, ale víra v Pána Boha.

Srdečné blahopřání

Biskup Václav Malý

oslaví 21. září 2025 své 75. narozeniny

Mons. Václav Malý se narodil 21. září 1950 v Praze.

Po absolvování gymnázia studoval v letech 1969-1976 na Cyrilometodějské bohoslovecké fakultě v Litoměřicích, na kněze byl vysvěcen 26. června 1976 v Praze a v letech 1976-1978 byl kaplanem ve Vlašimi a Plzni.

V únoru 1977 podepsal Chartu 77 a o rok později se stal členem Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných.

Od ledna 1979 byl bez státního souhlasu, pracoval jako zeměměřičský figurant. V květnu téhož roku byl zatčen, obviněn z podvracení republiky a ve vazbě byl držen do prosince 1979. V letech 1980-86 pracoval jako topič v pražských hotelech.

V letech 1981-1982 byl mluvčím Charty 77 a v roce 1989 mluvčím Občanského fóra.

Po listopadu 1989 působil biskup Malý v pražských farnostech na Smíchově a v Holešovicích.

1. prosince 1996 byl jmenován kanovníkem Metropolitní kapituly u sv. Víta, 3. prosince 1996 jej papež Jan Pavel II. jmenoval titulárním biskupem marcelliánským a pomocným biskupem pražským. Biskupské svěcení přijal 11. ledna 1997 v Praze.

Jako své biskupské heslo si zvolil „Pokora a pravda“.

V České biskupské konferenci je členem Komise pro kněžstvo a předsedou Rady Iustitia et Pax, která má na starosti dodržování míru a spravedlnosti a péči o menšiny a migranty. Také je pověřen péčí o pastorační krajanů v zahraničí.

Milý Otče biskupe,

děkujeme Pánu Bohu za požehnaná léta Vašeho života,

děkujeme Vám za dlouholetou apoštolskou službu církvi v naší vlasti i českým krajanům v zahraničních misiích.

Kéž Vám do dalších let

Nebeský Otec udělí všechny potřebné milosti,

Pán Ježíš Vám dá sílu svých apoštolů a

Duch svatý Vás vede a naplňuje svými dary.

Na přímluvu Panny Marie, svatého Josefa, svaté Ludmily a především svatého Václava, Vašeho patrona,

Vám vyprošujeme v modlitbách dobré zdraví, stálou duševní svěžest a dostatek sil

k další plodné práci pro spásu duší a blaho církve.

S mnoha srdečnými pozdravy a přáním všeho dobrého

Mons. Dušan Hladík a krajané

z České Katolické Misie sv. Cyrila a Metoděje v Chicagu

Ústředna Moravských Spolků Vás srdečně zve na

86. Moravský den

20. a 21. září 2025

Litevské Světové Centrum

14911 127th St., Lemont, IL 60439

K tanci a poslechu hraje oba dny

Dechová hudba Ištvánci ze Slovácka

V sobotu 20. září 2025

7.00 večer - Taneční zábava a též kapela Jany Vox a host Jarek Filgas

Vstup \$ 20,- studenti zdarma

V neděli 21. září 2025

11.00 dopoledne – Česká mše svatá

2.00 odpoledne - Kulturní program

Přehlídka krojů, zpěvy a tance v duchu národních tradic.

Potom následuje taneční zábava

Vstup \$ 20,- studenti zdarma

Česká Katolická Jednota

**Fraternal Life Insurance
Since 1879**

**Insurance & Annuity
Products**

5349 Dolloff Road
Cleveland, Ohio 44127
(216) 341-0444
www.czechccu.org

Tatraship

Medzinárodná preprava

S našou neobmedzenou prepravnou kapacitou ponúkame všetky druhy námornej nákladnej dopravy a súvisiace služby.

Zasielaní malých balíkov letecky a loďou.
Objemné náklady, kontajnery na sťahovanie.
Preprava motorových vozidiel a ďalšie služby.

Adresa:

7250 W 90th Street
Bridgeview, IL 60455
Illinois, USA

Telefon:

708 576 8834

Email:

info@tatraship.com

Viac informácií na:

www.tatraship.com

ČESKÁ MISIE V CHICAGU

srdečne ďakuje všetkým, kto pomohli
v mesiaci červenci v našom
kostele v Brookfieldu s organizáci

RUMMAGE SALE

Vzdávame uprímne Pán Bůh zaplat' všetkým, kto darovali vhodné veci pro tuto akciu a ženám, ktoré pripravili pečivo. Zvlášť ďakujeme tým, kto pomáhali s chystaním, prodejom a také s následným úklidom.

Výtěžek byl

\$ 5738,-

a bude věnován
na potřeby naší misie

*Za Českou misii
Mons. Dušan Hladík*

www.DrSimkovic.com

NORTHWEST DENTAL CENTER

**Northwest Dental Center
Doctor of Dental Surgery
Oleg M. Simkovic**

Implant Surgery, General Dentistry,
& Oral Care

Mluvíme česky a slovensky
34 let praxe

740 Northwest Highway
Fox River Grove, IL 60021
Ph (847) 639-9300
Nwdental@att.net

Vděčná vzpomínka

**29. září 2025 tomu bude deset let, co odešel k věčnému Veleknězi
do svatyně nebeské náš milovaný duchovní otec**

Fr. Odilo Crkva, OSB

Křestním jménem František Crkva se narodil 23. února 1926 v malé vesnici Brtnice u Jihlavy na pomezí Čech a Moravy. Pocházel z chudobné rodiny.

Pod patronátem benediktinů mohl vystudovat gymnázium. V roce 1945 vstoupil do benediktinského řádu v klášteře v Emauzích v Praze.

Zde složil řeholní sliby 11. července 1947 a přijal řeholní jméno Odilo.

V Římě absolvoval studia teologie a gregoriánského zpěvu a kompozice.

Zde byl také vysvěcen 26. července 1953 na kněze. Kvůli vládnoucímu komunistickému režimu se nemohl vrátit do vlasti a působil jako kněz v Itálii.

V roce 1959 opat Ambrož Ondrák pozval Otce Odila do benediktinského kláštera sv. Prokopa v Lisle u Chicaga v USA. Zde strávil zbytek života.

Působil jako profesor na místní benediktinské univerzitě.

Protože ovládal několik cizích jazyků, dělal těž opatského korespondenta. V klášteře konal dlouhá léta službu varhaníka. Byl vyhledávaným zpovědníkem, pro krajany z okolí sloužil každý měsíc české mše svaté.

Obětavě vypomáhal v naší České misii v Chicagu.

Na věčnost byl povolán ve věku nedožitých 90. let 29. září 2015.

Slavné vzkříšení očekává na klášterním hřbitově v Lisle.

Vzpomínkovou mši svatou za něho budeme obětovat

v České misii v Brookfieldu ve středu 1. října v 10 hodin dopoledne

Děkujeme všem, kdo si na něho vzpomenete v modlitbě

Mons. Dušan Hladík a krajané z České misie

Marik Baken

Funeral Services Ltd.

Barbara Marik Baken

Owner Director

In association with

Conboy's Westchester Funeral Home

10501 West Cermak Road

Westchester, Illinois 60154

Other Funeral Home locations

available upon request

Direct Line: 773-910-3400

Chapel: 708-562-5900

e-mail:

marikbaken@sbcglobal.net

***Continuing the Marik Family Tradition
of Funeral service***

Uprímná vzpomínka

*30. září 2025 uplyne dvacet pět let od chvíle, kdy byl
Pánem života a smrti povolán na věčnost náš milovaný
manžel, tatínek, strýc a přítel, pan*

Julius Maňkoš

Narodil se 12.srpna 1933 v Kapušanech u Prešova na Slovensku a pocházel z pěti dětí. Hluboce věřící rodiče mu vstúpili do srdce víru v Boha a lásku k lidem, které jej provázely po celý život. Po okupaci Československa Sovětskou armádou v roce 1968 odešel se svou rodinou za svobodou do USA. Zde prošel mnoha zaměstnáními a jako starostlivý otec se pečlivě staral o svou manželku a tři syny. Mimo to byl aktivní v mnoha krajaňských organizacích. Celý život byl poznamenán hlubokou vírou v Boha a vroucí láskou k Panně Marii. V naší krajaňské komunitě v kostele Panny Marie Svatohorské v Ciceru po dlouhá léta konal službu lektora a kostelníka. Jeho tělo nyní odpočívá v milované rodné zemi na Slovensku v Prešově.

***Mše svatá za spásu jeho duše bude obětována v sobotu
27.září 2025 v 6.30 večer v kostele České misie v Brookfieldu.***

Děkujeme všem, kdo si na našeho milovaného manžela, tatínka a strýčka spolu s námi vzpomenou v modlitbě

Mária Maňkošová, manželka

Ján, Juraj a Nik, synové

a ostatní příbuzní v USA a na Slovensku

Vděčná vzpomínka

26. září 2025 tomu budou čtyři roky, co byl Pánem života a smrti povolán z pozemského putování do vlasti věčné náš bratr v Kristu

Karel Chrobák

Zakladatel Chicagského Velehradu a České misie, náš dlouholetý lektor a sakristán a učitel v České škole kardinála Berana, tajemník České misie a redaktor Hlasů národa, vyznamenaný biskupem Mons. Petrem Esterkou Medailí za službu církvi, vlasti a národu

Slavné vzkříšení očekává na hřbitově Panny Marie Královny nebe v Hillside, IL

Mši svatou za spásu jeho duše budeme obětovat v kostele České misie v Brookfieldu, kam každodenně chodíval a konal službu u oltáře, **v sobotu 4. října 2025 v 6.30 večer.**

Kéž ve svatyni nebeské prožívá s Pannou Marií, kterou miloval, se svatým Josefem a všemi svatými blažené patření na Boží slávu.

Děkujeme všem, kdo si na něho vzpomenete v modlitbě.

**Mons. Dušan Hladík
Darina Arvajovičova
a přátelé z České misie**

Vroucí vzpomínka

Letos tomu budou dva roky, kdy nás opustil milovaný manžel, tatínek a dědeček pan

Josef Buček

Narodil se v Sudoměřicích na Moravě 14. září 1926.

Vyučil se strojním zámečnickem a během života pracoval též jako nástrojář a frézař.

Jeho velkou životní vášní bylo fotografování a létání na plachtáčích.

Po komunistickém puči v roce 1948 utekl se dvěma kamarády do Rakouska.

Dostal se do Kanady, kde pobýval a pracoval 9 let.

Potom odešel do USA do Chicaga a zde se oženil

s Libuší Šámalovou, rodačkou z Prahy. S ní měl syny Pavla a Ondřeje a později se dočkal pěti vnoučat.

Po celý život pracoval ve svém technickém oboru a také pomáhal své ženě v její cestovní kanceláři.

Rád pobýval a pracoval i na jejich chatě v Michiganu.

Byl aktivní v mnoha českých spolcích i českých farnostech. Po celý život byl věrným katolíkem, který se pravidelně účastnil bohoslužeb a přistupoval ke svátostem. Za obětavou práci v České misii manžely

Bučkovy vyznamenal biskup Mons. Petr Esterka medailí Za službu církvi, vlasti a národu.

Odešel na věčnost posílen svátostmi umírajících v přítomnosti manželky a obou synů v nemocnici v La Grange 22. září 2023 v pozhnaném věku 97 let.

Mši svatou za spásu jeho duše budeme obětovat v kostele České misie v Brookfieldu v sobotu 20. září 2025 v 6.30 večer

Děkujeme všem, kdo si na něho vzpomenete v modlitbě spolu s námi.

**Libuše Bučková, manželka
a synové Pavel a Ondřej s rodinami**

Vděčná vzpomínka

Před rokem byl Všemohoucím Bohem povolán na věčnost náš milovaný manžel, tatínek a dědeček, pan

Zdenek Nerada

Narodil se 8. května 1938 na Myjavě na Slovensku.

Od mládí měl vztah k výtvarnému umění.

Absolvoval výtvarnou školu textilní v Ústí nad Orlicí
a výtvarnou školu v Brně.

Posléze pracoval v propagačním oddělení Kras Brno.

V roce 1967 se oženil v Brně s manželkou Helenou.

Po invazi vojsk Varšavské smlouvy do Československa
emigrovali v listopadu 1968 do USA.

V Chicagu se jim narodili dva synové Dennis a Victor.

Zdenek pracoval u Western Electric v Ciceru a potom pro
různé grafické firmy v Maywood, Burr Ridge a Willowbrook.
V USA absolvoval externí výtvarnou školu ve Washingtonu, DC.
Pracoval na restaurování uměleckých děl pro galerie v Chicagu,
měl mnoho úspěchů v grafických soutěžích po celé Americe
a účastnil se řady výstav. Jeho doménou byly grafické listy
vytvářející technikou leptu na měděných deskách, oblíbené byly
též jeho karikatury, kterých pro přátele a známé nakreslil stovky.

Své obrazy maloval v duchu surrealismu.

Pro náš český kostel namaloval několik obrazů světců.

Pro české spolky maloval plakáty a dekorace
pro koncerty, zábavy a divadla.

Dlouhá léta byl také funkcionářem českého fotbalového klubu
Sparta ABA Chicago a připravoval jejich pamětní knížky.

Byl praktikujícím katolíkem, členem České misie
a jejím obětavým pomocníkem.

Více než třicet roků neúnavně pečoval o svou manželku
upoutanou na lůžko s roztroušenou sklerózou.

Odešel na věčnost po trpělivém boji s rakovinou
opakovaně posilován svátostmi nemocných

13. srpna 2024 ve svém domě v Berwynu, IL.

Jeho popel je uložen na hřbitově Pine Grove Cemetery
v New Buffalo, Michigan, kde rodina měla léta chatu.

Vzpomínkovou mši svatou budeme za něho obětovat
v kostele České misie v Brookfieldu
v sobotu 6. září 2025 v 6.30 večer

*Děkujeme všem, kdo si na něho vzpomenete
v modlitbě spolu s námi.*

**Helena Neradová, manželka
Dennis Nerada, syn s rodinou
Victor Nerada, syn s rodinou**

Úmrtní oznámení

*Všem přátelům a známým oznamujeme,
že byl povolán na věčnost náš milovaný
manžel, tatínek, bratr a strýc, pan*

Marian Gaborik

Narodil se 23. května 1960 v Bratislavě.

V Banské Bystrici vystudoval

Elektrotechnickou průmyslovou školu.

Do USA přišel v roce 1991.

Žil nejprve v Chicagu a později v Michiganu.

Zde pracoval jako elektrikář.

Zemřel náhle 7. května 2025
v Michiganu.

Pohřeb žehem byl privátní.

Mši svatou za spásu jeho duše
budeme obětovat v kostele
České misie v Brookfieldu
v neděli 7. září 2025 v 10.30 dopoledne

*Děkujeme všem,
kdo si na něho vzpomenete
v modlitbě spolu s námi.*

**Jana Gaboriková, manželka
Marcel a Mário, synové s rodinami
František, nevlastní syn s rodinou
Roman Gaborik, bratr
Gabriela Stribranská, sestra
s rodinami na Slovensku**

Piknik České Misie 24.srpna 2025 v detailech

MAMINKÁM

Prolog

„Mami...

*Vím, že jsem Ti to už říkala, ale...
nemohla bys své postřehy o rodině,
dětech a výchově napsat?
Měla bych z toho radost.“*

Ano, říkala to. Mnohokrát. Budu dělat zase jakoby nic? Vždyť, jak bych mohla já, absolutně nedokonalá osoba, psát o výchově? Nemám nejmenší talent na rozum, spíš naopak. Udělala jsem spoustu chyb a dodnes mě mrzí, že jsem něco nestihla, zanedbala, neposkytla potřebnou pozornost věcem, které se nedají vrátit. Když jsem se však zamyslela z perspektivy mého pomalu se uzavírajícího života, došlo mi, že ten nápad není špatný. Nemusím přece psát almanach dokonalého přístupu k dětem a rodině; stačí popsat vlastní přístup a některé příběhy, které s ním korespondují. Pokud přinese aspoň zlomek radostí a naděje, bude mít smysl. A tak jsem se s pokorou a ostychem do psaní postřehů formou rozhovoru na požadovaná témata pustila.

Když se rozhodneš mít dítě

Ve chvíli, kdy se rozhodneš mít dítě, dáváš dobrovolně a bez mučení svolení k tomu, že se navždy bude část tvého srdce a duše toulat mimo tělo. Jakmile se v tobě uhnízdí malé semínko a začne růst, stáváš se miminkovou maminkou, a to je úžasné! Jsi zákonem chráněná. Teď je čas poslouchat krásnou hudbu, dívat se na nádherné obrazy, hodně odpočívat, nechat se hýčkat a milovat. Jakmile se dítě narodí, stane se mnoho překotných věcí.

Změníš se naprosto celá. S tvým tělem se stane něco nevídaného, střed se přesune jinam a svět už nikdy nebude takový, jakým byl. Nastává doba, kdy budeš nemytá, rozčuchaná, nestíhající, zoufající, kojící, plačící, smějící se, potácející se, dřímající při kojení, padající z postele. V prvních měsících života vašeho pokladu

pochoduješ dokola mezi pračkou, kuchyní, ložnicí a koupelnou, budeš prát, žehlit, utírat, přebalovat, oblíkat, vysvlíkat, usínat v chůzi. Často budeš vyčerpaná a bolavá.

Paradoxem života je, že přes tyto potíže jsi právě v této době nejšťastnější a nejkrásnější, jaká jsi kdy byla. Děťátko, zážrak z nebe, ti přišlo připomenout, co je v životě skutečně důležité. Tvým zrcadlem jsou jeho kukadla. A možnosti dívat se do nich od rána do večera se nebudeš chtít vzdát. Uvidíš v nich zázraky a všechno, co za vidění stojí. Hodinky ztratí důležitost. Čas se dělí na dobu kojení, spaní a procházky.

Pořádně si schrupneš možná, až bude dítěti osmnáct a odejde z domu. Pokud odevzdáš jeho další osud do Boží náruče, pak teprve můžeš zalézt do dušen a dobře spát. Je trapné, že v té době už potřeba spánku nebude tak velká, ale nic s tím nezmůžeš.

Příběh

Já jsem se od první mateřské dovolené, kdy pro mě hodinky pozbyly význam, k jejich nošení už nevrátila. Když se mi mělo narodit první děťátko, chtěla jsem být ve všem perfektní. Dobře jsem se stravovala. Ládovala se vitamíny. Ležela přesně tak, jak mi poradili; šest měsíců s nohama nahore, aby mi semínko neuteklo, ale pěkně rostlo, takže před porodem jsem byla spíš tlustá, než těhotná. Pokud jsem dostala chuť jít na procházku, otevřela jsem okno a přitáhla peřinu blíž k sobě; v zimě nasadila na hlavu kulicha.

Když jsem porodila a dceru přivezla domů, byla jsem tak na větví, že kdyby k nám nepřišla na nějaký čas moje starší sestra, neoblékla ji, nepoložila do kočáru a nevyvezla na procházku, sedím tam doteď i s děckem a koukám před sebe. Později jsem se vzchopila a začala snaživě psát harmonogram, co s maličkou budu každý den dělat; hodinu po hodině. Měla jsem malé lístečky s písmeny P a L, což znamenalo označení prsu, ze kterého jsem kojila

naposled.

Pamatuji si jako dnes velké barevné obrázky šťastných maminek v pastelové barevných oblečcích v naučných kninách, které přesně věděly, co se má a popis jejich šťastného rodičovství jsem studovala, abych jej mohla pečlivě kopírovat; samozřejmě to byl nesmysl. První děťátko našťásti moji pošetlost přežilo; během druhého těhotenství jsem bezhlavě lezla na posedy, cpala do sebe v jednom kuse kuřata na paprice, ačkoliv normálně maso vůbec nejím; toulala se lesem a plavala v rybníku. Když se chlapeček narodil, nebyl prostor na zapisování a koukání, nasadila jsem kolečkové brusle a běhala od časněho rána do večera s oběma dětmi, ačkoliv lékaři mi po třetí operaci střev kolem mých třiceti let zachmuřeně prorokovali, že co nevidět zemřu a měla bych se na to připravit.

Vzpomínám si, že jsem sice chvilku poté, co mě vydělili, psala nějakou závěť, ale vůbec netuším, kde je; záhy jsem na ni zapomněla. Žila jsem radostně a vděčně, vždyť největší poklady jsem měla doma; maličké, voňavé a neuvěřitelné! A ejhle. Roky utíkaly a já neumřela! Přežila jsem další dvě operace, tentokrát páteře, a ačkoliv jsem po všech zákrocích chirurgů sešitá jako Frankenstein a je mi třicet let už dvakrát, běhám pořád a mám se čile k světu.

Rodiče jsou důležité! Oba!

Maminka tvoří základ rodiny. Šťastná maminka dokáže všechno, co si zamane. Pokud má být svět dobré místo pro život, musí společnost vytvořit skvělé podmínky pro mámy, aby byly spokojené a šťastné. A tatínek? Tatínek je jistota a nutnost! Dává rodině řád, klid, humor. Proto každý den pracujte oba na vašem vztahu! Partner je jako nehotová socha, každý den jej otesávej, ohlazuj, vymodelovávej. Je to práce, ale snaž se! Vyplatí se. Každý tvůj úsměv, každé pohlazení, každé dobré slovo je potřebné. Všechno se ukládá

nejen do pokladnice vašeho domova, ale především do srdcí vašich dětí.

Na vztahu vás dvou se naučí, jak to v životě chodí, jak spolu vycházet, podle vás si děti najdou životní partnery. Pamatuj si, i když se vše pokazí, nikdy nedopust', aby se vytratila vaše vzájemná úcta!

Může se stát cokoliv, protože život je složitý a bývá protkáán spleťtými cestami, nikdy však nezapomeň, že kdo jednou miloval, nemá do čisté studánky vzpomínnek házet smeti.

Pokud se rodiče rozejdou, měli by se řídit nepsaným pravidlem: Nikdy nemluv o partnerovi špatně před dětmi. Děti se ztotožňují s rodiči. Pokud nasazuješ psi hlavu partnerovi, dítě si ji potažmo přebere na sebe. Nemůže jinak. Je vás obou. Proto se drž zásady: O partnerovi jen uctivě. Spokni každou hořkost. Raději mlč, než bys před dítětem hanila jeho otce.

Příběh

Celý čas, co jsme byli s manželem spolu, jsem se k němu chovala, jako by byl právě takový, jakého jsem si vysnila. A on takový byl. Spolehlivý. Tolerantní. Pomáhající. Měli jsme pěkných devatenáct let manželství a vím jistě, že mi vědomě ze zlé vůle nikdy ublížit nechtěl.

Život ale není jednoduchý, leckdy se neodvíví tak, jak bychom si přáli. Manželství nám z mnoha důvodů nevydrželo, ale přátelství právě pro vzájemnou úctu, kterou jsme si zachovali, zůstalo napořád.

Co je důležité?

Láska a rád. To je hlavní, co dítětko potřebuje. Láska ukáže, kam a proč má dítě jít, co tam dělat a kam růst. Rád mu nastaví hranice. Z lásky a řádu vzniká laskavá důslednost, která je v rodičovství nedůležitější.

Láska je synonymem maminky, rád je výsadou tatínka. Oba dva se sjednocují v laskavé důslednosti, která dítěti pomůže vyrůst ve zdravého člověka.

Tvé dítětko ti bylo půjčeno na vzácnou, ale omezenou dobu, která se nevrátí. Proto kouzelný čas, kdy je můžeš chovat, krmit, vodit za ruku, vše mu ukazovat, využij maximálně a nerozptyluj se věcmi, které počkají.

Co počká? Úklid. Dokonalý vzhled. Manikúra. Žehlení. Hubnutí. Co je důležité? Být s ním. Tady a teď. Nechat všechno, když ti chce ukázat žízalu. Vyrábět zvířátka z hlíny, když bude chtít. Nakreslit sluníčko. Zazpívat ukolébavku. Tancovat a jásat.

Děťátko je jako slunečnice. Ty jsi jeho slunce. Pozorně se dívá. Neustále se k tobě otáčí. Víc, než poslouchá, pozoruje. Buď bdělá a svít! Dávej mu dostatek světla a vzduchu; směj se s ním!

Jednou ti vše oplátí; nastane čas, kdy ono bude tvým učitelem. Vráti ti vše, co jsi do něj vložila, ve chvíli, kdy se jeho pomoci nenaděješ.

Příběh

Bylo mi pětáctýřet a cítila jsem se v kleštích. Manželství procházelo velkou krizí, ležela jsem po těžké operaci páteře, celý rok neschopná chodit. Neměla jsem peníze, zaměstnání a na krku rozřešení obtížné situace, kam se posune naše rodina, vztah, bydlení. Byla jsem zoufalá a stále se ptala, co mám dělat, kde najít práci, když kvůli bolavé páteři nemohu zpět do kanceláře. Koho jsem se ptala? Mých dětí! Byly mi přece nejbliž. A ony mi jednoho večera řekly: „Mami? Vychovávej děti. To ti jde.“ A já je poslechla. Jakmile jsem začala pomaloučku chodit, začala jsem studovat; nejprve kurz pro ošetřovatele dětí, poté bakaláře, nakonec magistra. První promoci jsem měla ve dvaapadesáti, druhou ve čtyřiapadesáti.

Učím a vychovávám děti i dnes a doufám, že dobrým směrem; našla jsem v práci poslání. Poslouchej názory a rady svých dětí. Znají tě nejlíp. Vyplatí se přemýšlet o tom, co říkají. Jsou to pravdy, které jsi do nich vložila a jsou platné jak pro tebe, tak pro ně.

Važ svoje slova!

Pro dítětko jsi celý svět. Jsi jeho vesmír. Nikdy nedopust', aby slyšelo, že je nedokonalé, zlé. Je jen malinké. Jenom malinké! Čeká na všechno, co jej potká, aby mohlo růst. A ty můžeš být u toho.

Tvá slova formují, určují, determinují. Vol dobře. Mají obrovskou moc. Dokáží zranit, když nepromyslíš, co vyslovuješ.

Maličci žijí ze slov svých rodičů. Zakotví se v nich, uloží, celý život je budou ovlivňovat víc, než cokoliv jiného. Světem chodí spousta dospělých, stále čekajících na slova, která měli slyšet jako malé děti. Která slova to jsou?

„Jsi v pořádku. Takový, jaký jsi, stačíš. Mám tě ráda právě takového. Nic se na tom nezmění. Nemusíš být dokonalý. Spolehni se na to, že jsem tady pro tebe a vždy budu.“

Nestačí říct. Je potřeba v tato slova věřit a jimi žít. Pak má dítě celý svět u nohou, v zemi pevné kořeny a křídla až do nebe.

Příběh

Sama jsem prožila ve svých sedmnácti letech odmítnutí ze strany tatínka a nedokázala jsem se s ním mnoho let vypořádat. Dávno jsem mu odpustila a získala z této situace požehnání; snažím se neříkat především dětem neuctivá a pohrdavá slova. Ne vždy se mi to daří, ale když udělám chybu, omluvím se tak, aby se špatným slovem nikdo neusínal. Zlá slova jsou jako kletba a děti se zaklínat nemají.

Čti pohádky před spaním.

Naučíš tak dítě klidu. Den se uzavře. Tvé dítětko je vymydlené, uložené v peřinkách a ty můžeš číst. Nenech si tento vzácný čas vzít. Před spaním se do dětských hlaviček ukládá mnoho potřebného, poslech textu podporuje fantazii, rozvíjí představivost. Knihy jsou nenahraditelné. Čtení rozvíjí slovní zásobu, vede děti ke krásnému vyjadřování a chování.

Příběh

Náš nejmilejší čas bylo večerní čtení. Namie. Děti byly vykoupané, uvelebené v postýlkách pod duchnou a poslouchaly. Když se příběh dočetl, ještě jsme si o něm povídali; většinou jsem potom usnula mezi nimi. Z těch dob je populární historka, když se jednoho rána syn probudil a prohlásil: „Su celej zpocenej! To je ta tvoje láska!“

Pokračování příště.
Ludmila Hénková,
Brno, Česká republika

Príběhy pro potěchu duše

Vůně

Indové si vyprávějí zvláštní legendu. Legendu o srnci z hor.

Před dávnými lety žil jeden srnec, který v nozdách stále cítil příjemnou vůni pižma. Stoupal po zelených stráních hor a cítil tuto podivuhodnou vůni, pronikavou, sladčoučkou. Zaběhl do lesa a ta vůně byla ve vzduchu, všude kolem něho.

Srnec nemohl pochopit, odkud se bere ta vůně, která ho tak vzrušuje.

Bylo to jako volání vábničky, kterému nemohl odolat.

Srnec začal běhat z lesa do lesa a hledal původ té podivuhodné a vzrušující vůně.

Byl tím hledáním úplně posedlý. Přestal se starat o jídlo, o pití, nemohl spát, byl posedlý jen touto jedinou věcí. Nevěděl, kde se bere ta vábivá vůně, ale stále ho to nutilo probíhat rokle, lesy, hory a doly. Až úplně vyhladověl a vyčerpal se. K smrti unavený najednou klopýtl a uklouzl na skále. Zřítíl se a smrtelně se zranil.

Jeho rány byly sladké a voňavé. Srnec si lízal zakrvácenou hrud' a teprve teď odhalil neuvěřitelnou věc. Vůně, ta vůně, která ho dohnala až sem, byla tady, na jeho těle, ve zvláštním váčku, který mají všichni srnci jeho druhu.

Ubohé zvíře se zhluboka nadechlo té vůně, ale bohužel už pozdě.

„Příliš pozdě jsem si zamiloval tebe, krásno, stále stejná a vždy nová, příliš pozdě jsem si tě zamiloval. Byla jsi ve mně, ale já jsem byl venku a bez tebe a hnál jsem se za krásami, které jsi ty učinila a které bez tebe nemohou existovat. Ty jsi vždy se mnou, ale já jsem nebyl vždy s tebou.“

(Sv. Augustin)

Dvě zrcadla

Jednou si satan vymyslel hru, aby se pobavil. Vytvořil d'ábelské zrcadlo, které mělo kouzelnou moc: Co bylo krásné a dobré, to se v něm zdálo ubohé a k ničemu, zatímco to, co bylo zlé a špatné, se zveličilo a ukázalo se do nejmenších podrobností.

Satan se se svým strašným zrcadlem vydal na cestu do všech končin světa. A všichni, kdo se do zrcadla podívali, zachvěli se. Každá věc se v něm jevila znetvořená a všechno bylo ošklivé.

Zlomyslník se tím velmi bavil. Čím byly věci odpornější, tím víc se mu líbily. Jednoho dne ho pohled do zrcadla tak uchvátil, že se začal nezřízeně chechtat. Zrcadlo mu v tu chvíli vyklouzlo z rukou a roztránilo se na miliony kousků.

Mohutný víchř, který se rozpoutal, roznesl kousky zrcadla do celého světa.

Některé kousičky byly menší než zrnka písku a spadly do očí mnoha lidem. Tito lidé začali vidět všechno zkresleně, všimli si jen toho, co bylo špatné, a všude viděli jen zlo.

Z dalších kousků byla vyrobena skla do brýlí. Lidé, kteří nosili takové brýle, už neuměli rozeznat, co je správné, ani neměli schopnost spravedlivě soudit. Nepotkali jste náhodou takové lidi?

Některé kousky zrcadla byly použity do okenních skel. Ti, kteří se dívali okny s těmito skly, viděli jen nesympatické sousedy, kteří podle nich trávili čas vymýšlením špatností.

Když se Bůh dozvěděl, co se stalo, zesmutněl. Rozhodl se, že lidem pomůže.

Řekl: „Pošlu na svět svého Syna. On je můj obraz, moje zrcadlo. Bude ukazovat mou dobrotu, mou spravedlnost, mou lásku. Ukáže člověka takového, jakého jsem chtěl a zamýšlel stvořit.“

Ježíš tedy přišel jako zrcadlo pro lidi. Kdo na něho pohlédl, spatřil dobrotu a krásu, naučil se zbavovat se sobectví a lži, učil se žít spravedlivě a nikým nepohrdat.

Nemocní nacházeli znovu odvalu k životu, zoufalí se posilovali novou nadějí.

Ježíš těšil zarmoucené a pomáhal lidem přemoci strach ze smrti.

Mnoho lidí si zamilovalo Boží zrcadlo a následovalo Ježíše. Dokázal v nich rozžehnout touhu po dobru.

Byli ale také jiní, které zlo přemohlo. Ti si přáli Boží zrcadlo rozbít. A tak byl Ježíš zavražděn. Ale vzápětí se zvedla nová vichřice: Duch svatý. Zvedl miliony kousků Božího zrcadla a rozvál je po celém světě.

Komu padl do oka malinký kousek tohoto zrcadla, začal vidět svět a lidi tak jako Ježíš. V očích se mu ukazovaly především věci dobré a krásné, spravedlnost a ušlechtilost, radost a naděje. A co bylo špatné a nespravedlivé, to mu připadalo, že je možné změnit a upravit.

Ruka a písek

Když se jednou třináctiletý Jirka procházel se svou maminkou po pláži, zeptal se jí: „Mami, jak to udělat, abych si udržel kamaráda, kterého jsem konečně našel?“

Maminka chvíli přemýšlela, pak se sklonila a nabrala dvě plné hrsti písku a obě dlaně obrátila vzhůru.

Jednu ruku zavřela a písek se jí sypal mezi prsty. Čím víc tiskla pěst, tím víc písku se sypalo pryč.

Druhou ruku nechala úplně otevřenou písek na ní zůstal všechen.

Jirka se pozorně díval a pak prohlásil: „Rozumím.“

V jedné horské kapliče jsem našel zapomenutý medailonek Panny Marie. Uvnitř jsem objevil tuto prosebnou modlitbu za to, abychom dokázali přijímat své bližní: Pane, pomáhej mi, abych byl pro všechny přítelem, který je neúnavně očekává, který dobrotvě přijímá, který dává s láskou, který poslouchá a neunaví se, který děkuje s radostí. Přítelem, který je vždy k nalezení, když ho někdo potřebuje. Pomáhej mi, abych byl vždy tam, kde mne někdo potřebuje, abych byl přítelem, u kterého si mohou ostatní odpočinout, abych vyzařoval radost a pokoj, tvůj pokoj, Pane. Učín,

abych byl připraven přijímat především slabé a vyvržené. Jedině tak, i když nebudu vykonávat nějaké zvláštní skutky, jediné tak mohu pomoci druhým, aby tě cítili blízoučko, můj Pane, plný něhy.

Úspěch

Jeden misionář, který žil mnoho let v Číně, se vracel zpět do Spojených států. Na stejné lodi se s ním vracel po dvou týdnech v Číně jeden slavný zpěvák. Když se blížili k New Yorku, misionář zahlédl veliké zástupy fanoušků, které čekaly na zpěváka.

„Pane Bože, tomu nerozumím,“ mumlal misionář. „Zasvětil jsem dvaadvacet let svého života Číně, on tam byl pouhé dva týdny. Přesto tisíce lidí očekávají jeho šťastný návrat domů, zatím co na mne nečeká nikdo.“

A Pán odpověděl: „Ale synu, ty ještě nejsi doma.“

Slavného rabína navštívil jednou jakýsi turista a byl překvapen, když spatřil, že rabínův dům má jen jednu místnost plnou knih. Jediným nábytkem tu byl stůl a lavice.

„Rabíne, kde máš svůj nábytek?“ zeptal se turista.

„A kde ho máš ty?“ otázal se rabín.

„Já? Já jsem tu přece jen na procházce,“ podivil se turista.

„Já také,“ řekl rabín.

Bruno Ferrero
Příběhy pro potěchu duše

Mařenka

Strop už mám přečtenej. Znáám v něm každou pulkinu. Z pohledu ležícího je všechno jinačí. Stěny mají nádech světla jinej ráno a jinej večír. Ráno jsou jásavý a vpozdvečer takový narůžovělý. Skříňe v místnosti, kde ležím, jsou bytelný. Není to jako nábytek, kterej se prodává dnes. Všecko je dnes vyrobený tak, aby se to brzy pokazilo a muselo se koupit nový. Je taková doba... spotřební. Za nás, když jsem si koupila halenku, zůstala oranžová spoustu let a nikdy se nevytahala, dnes koupíte oranžový triko a oranžový je jen do doby, než ho poprvé vyperete. A tvar ztratí po prvním usušení. Někdy se mi zdá, že i lidi jsou dnes spotřební. Narodí se a hned se pokazí. Jenže jiný nekoupíš. Musí se žít i s těma sepranýma a vytahanýma.

Vincent takovej nebyl. Bylo na něj spolehnutí. Je pravda, že tancovat se mnou nikdy nechodil, ani by to nešlo, měli jsme devět dětí a museli jsme se ohánět. On sám občas zašel na nějakej ples, ale byl spolehlivej ve všem, v tancování, v práci, v životě. Nesepral se ani nevytahal, až do konce byl moje opora.

Když umřel, bylo to natošup, z plného zdraví do nemoci. Očesával tenkrát švestku u včelína, zatočila se mu hlava a musel do nemocnice. Přivezli ho domů za čtrnáct dní, a už to nebyl von. Pořád jsem mu říkala, ať jí, bojuje, ať to nevzdává. Ale měl už všude metastázy. Do dvou měsíců jsme ho pochovali. Byl to dobrej chlap. Žili jsme spolu jako jeden strom. Přečkali jsme všecko, i smrt našeho malýho syna, všecek ten smutek a žal, co se na nás tehdy vyvalil jako z cisterny. Je to už víc jak čtyřicet let, Adamovi bylo pět. Nikdo na to nebyl připravenej.

Je to tak dávno, a přesto jako by se to stalo včera, tak živý ty vzpomínky jsou. Probudila jsem se hrůzou tři dny předtím. Vincent mě nemohl uklidnit. Zdál se mi totiž sen: Stála jsem v kuchyni, loupala brambory na zelnou polívku a vtom rána, výstřel a já nesu našeho Adama v náručí mezi plotama. Utíkám na faru, kde je jedinej telefon ve vsi, srdce mi tluče až v krku. Honem zavolejte pomoc, doktora, sanitku. Adamovi teče z hlavy tolik krve, že se z toho můžu pominout.

Zpocená a vyděšená jsem se tenkrát k Vincentovi tiskla tak dlouho, než přišlo ráno a vstala děcka. Říkala jsem mu: „Vincku, to kdyby se mi stalo, umřela bych.“ A za tři dny nato se přesně tohle odehrálo. Nikdo Adamovi nemoh pomoci a ten, kdo ho zastřelil ostrým nábojem a nešťastnou náhodou, trpěl, úplně trpěl. Byl to jeho vlastní brácha, náš starší Ludvík, utekl tu noc do

lesa a my ho hledali až do rána. Tenkrát byla jiná doba. Chlap, který dal Ludvíkovi ostrej náboj, nám kluka nevrátí. Vincent řekl, a měl svatou pravdu, že soudit se nemá smysl. Ludvík o tom nemohl mluvit a my taky ne. Nechali jsme všecko tak, jak bylo. Čas šel dál, ale když jsem někdy slyšela, jak si děcka hrají s pistolkami, mohlo se mi srdce rozskočit. Neumřela jsem; bylo potřeba prát, vařit, starat se o rodinu, pole, hospodářství. Začala jsem šít po nocích, pak jsem chodila i do továrny, byl to život plnej námahy a odříkání, byli jsme zvyklí pracovat. Brzy ráno jsme vstávali a v noci, než se Vincent vrátil ze směny, jsem mu do velkýho hrnku našlehala čerstvý žlutouk do teplýho mlíka s troškou rumu, aby to všecko vydržel.

Ludvík to má těžký. Nese svoji vinu celej život. S našima o tom nemluvíme, ale každé ví, že chlastá. Odjakživa s ním bylo těžký pořízení, už je dávno z domu, má rodinu, ale nemění se. Chlastá, aby zapomenul. Co může máma dělat? Musí se s tím vypořádat sám. Modlím se za všechny od rána do večera. Víc dělat nemůžu.

Děcka jsou hodný, to jo. Neví ale, že moc potřebuju, aby mi řekly, co je trápí, z čeho se radujou, co je baví. Už dávno o nich nic takovýho nevím. Co se holky vdaly a kluci oženili, zavřeli pro mne dveře ke svým světům. Jenže tím, že vyrostli, nepřestali být moji. Vím, že to myslí dobře, říkají si, nebudeme maminku zatěžovat, jenže já stejně v jejich držení těla, praskání hrncema a ve způsobu otevírání dveří všechno poznám. A ty jejich řeči „Mami, jez, mami, spi, mami, napij se, mami, přebalíme, mami, jak se máš?“ jsou pořád stejný. Zeptají se, ale na odpověď ani nečekají, vezmou nádobí, popadnou špinavý prádlo a utíkají jinam. Vím, že jsou spokojení, když spím, můžou si dělat svoje a mají od babky klid. Nevyčítám jim to, je to běh života a je dobře se s tím smířit. Když děcko odejde z domu a založí si vlastní rodinu, je už někdo jiný. Má partnera, děti. Přizpůsobuje se. Máma už zůstává trčet ve svědomí jako povinnost. Nakrmit, oblíct, přebalit a domů. Ke svým radostem, starostem, kterejm by stará matka nerozuměla.

Neumím si představit, co bych si počala bez Mařenky. Mám dojem, že je to jedinej člověk, kterej mne chápe. Neměla jsem nikdy čas na přátele, protože rodina pořád něco potřebovala, a tak jsem ráda, že mi na stará kolena zůstala Mařenka. Je to sousedka odnaproti, která sem zaskočí vždycky, když má chvílku. Sedne si

ke mně a s ní můžu jen bejt a mlčet, ona se neptá, jestli se mi chce čurat, nebo na velkou, nebo jestli mám hlad a žízeň. Mařenka ví, že můžu bejt jen tak, bez metabolické procesy a fyzickýho chtění. Známe se tolik let, zná všechny moje děcka, ví, co se kdy u nás stalo a semlelo. Tenkrát, když jsme pohřbívali Adama, chodila k nám každé den. Lud'kovi nosívala vždycky kousky cukroví, co pekla na svatby příbuznejm. Nejraděj měl takový ty chroustáci sušenky, praskokrky jsme jim říkali, takovej divnej název. Mařenka všemu rozumí. Nikdy ale neřekne o nikom nic špatnýho. Je to dobrák. Její maminka už na světě není pár let a připadá mi, že jí tu její mámu nahrazuju.

Chodí sem, drží mě za ruku a jen tak mlčí, někdy klidně i půl hodiny. To nikdo z mý rodiny neumí. Ale když se Mařenky na něco zeptám, odpoví. Probíráme spolu všechno. Sámošku a co tam mají. Co bylo v televizi. Jak nověj pan farář. Vypráví mi o tom, co její děti a manžel. Mařenka má těžkou práci. Nedávno v lese sázeli stromky a Toman z horního konce musel utíkat před divokejma včelama. Moc jsme se tomu nasmály. Toman prý prchal, padal přes pařezy, házel rukama nad hlavou a nadával, jako kdyby to mohlo pomoci. Muselo to být divadlo! Toman je velká hrouda sádla, chlap jak hora. Legrační představa, jen co je pravda.

Moje holky pořád běhají kolem, vaří, perou, žehlí. Vím, že je to potřeba, když je někdo ležák, je kolem něj spousta práce, ale málokdy se stane, že by některá za mnou přišla a jen tak si se mnou povídala. To umí Mařenka. No a kluci, to je úplně jiná kapitola. Furt by mně vyváželi, nadzvedávali a když mne přebalujou, točí oči k zemi. Je mi stydno, jsem stará bába, ale nemůžu s tím dělat nic. Nejlip je mi s Mařenkou. S tou vydržím i nepřebalená. Tudle mi přinesla kočátko a dala mi je na břicho. Takový pěkný, zrovna narozený. Vrnělo to kotisko a bylo u mě rádo. Náš kocour, to je panečku kujón, toulá se, toho bych si nemohla pohladit, hned seká drápkem.

Dneska je tu takový divný ticho. Je to zajímavý, mám najednou hroznou úzkost a jako kdybych byla v lese. Vidím nad sebou stromy a cítím tlak na hrudi a na celé levé straně těla mám hroznou tíhu, skoro mě to dusí. Václav hned přiběhl a byl celý vyděšený, když jsem na něj volala, že mě musí posadit a dovézt do kuchyně, jinak bych se té úzkosti nezbavila. Ani v kuchyni to nepřecházelo. Byla jsem pořád jako by v tom lese, strašná zima mi byla, tíha a srdce na puknutí. A nepřestalo to až do večera. Snažila jsem se to zaspát, ale zima mi byla pořád a do toho tlak na hrudi a žal. Potřebovala jsem se s někým bavit, s někým být. Václav pořád chodil a otevíral a zavíral kuchyňskou linku. Povídám,

pojď si ke mně na chvilku sednout, ale on na to, mami, počkej, já ještě uvařím čaj. Pořád musej něco. Jednou, až tu nebudu, budou třeba chtít chvilku jen tak bejt, ale je možný, že se pletu, že na to nebudou mít nikdy čas.

Ležím a dívám se do stropu. Mám tak těžký víčka, že nemůžu otevřít oči, a holky mi už dvakrát převlíkly mokrej polštář. Slyším je, jak si polohlasně v kuchyni vyprávějí o tý tragédii, ohleduplně ztišují hlas a okřikují jeden druhýho.

Před hodinou mi to řekla nejstarší dcera. Včera na Mařenku v lese spadl traktor, když svázeli dřevo. Byla na místě mrtvá.

Nechce se mi už žít. Mám tu všechno. Hodný děti. Pleny na jedno použití. Všecko, co ležák potřebuje, je pro mne zajištěný. Moje děti mě mají rády a dobře se o mne starají. Ale já bych chtěla, aby tu byla Mařenka. Je mi to líto a pořád na ni musím myslet. Schází mi ze všech nejvíc. Děti nakoupily spoustu termoforů, teplejch ponožek, balí mne do peřin a do dek. Ale od té doby, co odešla do nebe Mařenka, mám ruce pořád studený.

Z knihy: Rub a líc života

Redakci zaslala autorka: Ludmila Hénková, Brno

Oblíbená spisovatelka 19. století

Marie svobodná paní Ebner z Eschenbachu

Marie svobodná paní Ebner z Eschenbachu, rozená hraběnka Dubská, se narodila 13. 9. 1830 ve Zdislavicích u Kroměříže. Byla to moravská spisovatelka píšící německým jazykem. Dnes je považována za jednu z nejvýznamnějších německy píšících autorek 19. století. Mimo jiného byla na začátku 20. století dvakrát nominována na Nobelovu cenu za literaturu.

Pocházela ze šlechtického rodu Dubských z Třebomyslic. Narodila se v moravské zemi ve Zdislavicích na Kroměřížsku jako Marie Dubská. Byla dcerou barona Františka Dubského z Třebomyslic (žil 1784–1873), roku 1843 povýšeného do hraběcího stavu. Její matka, saská baronka Marie von Vockel, zemřela 16 dní po jejím narození.

Malá Marie brzy přilnula ke své první nevlastní matce paní Eugénii z Bartensteinu (žila 1808–1837). Ta však zemřela v Mariiných 7 letech. Její raná výchova byla pak svěřena dvěma moravským chůvám: Josefě Navrátilové a jisté Aničce (N. N.). Anička jí vyprávěla české a moravské pohádky. Spisovatelka sama později vyprávěla, že jako malé dítě mluvila téměř výhradně moravskou češtinou.

Měla také německou a francouzskou guvernanku. Na německou výchovu dbala její třetí (tj. druhá nevlastní) matka, všestranně vzdělaná hraběnka Xaverina Kolovrat-Krakovská (žila 1808–1869). Ta ji uvedla do vídeňské společnosti, seznamovala ji s tamním divadelním a koncertním repertoárem. Mimo jiné komtesu Marii, v 10ti letech jejího věku, představila věhlasnému rakouskému spisovateli a dramatikovi Franzu Grillparzerovi. Na toto setkání Marie později vzpomínala v biografickém románu „Mé vzpomínky na Grillparzera“. Paní hraběnka Xaverina Kolovrat-Krakovská podporovala Marii také v její literární činnosti.

V 11 letech bylo Marii svěřeno porádání zdislavické rodinné knihovny, zděděné po babičce Dubské. Ve Zdisla-

Komtesa Marie Dubská v dívčím věku
* 13. 9. 1830 ve Zdislavicích na Moravě,
† 12. 3. 1916 ve Vídni

vicích rodina trávila téměř každé léto. Už tehdy se Marie začala zajímat o nejrůznější obory vědění, mj. také o metafyziku. Společníci ji tam bývala teta Helena hraběnka Dubská. (Poznámka J. K.: Metafyzika je filosofická disciplína, která zkoumá základní kategorie jsoucna a bytí v jejich obecnosti až po bytí nejvyššího jsoucna – Boha.)

Ve 14 letech, pod pseudonymem „M. Haller“, komtesa Marie vytvořila svoje první literární díla. Byla to literární humoreska „Z Františkových lázní“ a literární drama „Marie Stuartovna ve Skotsku.“ Zatímco její první dramatické pokusy neuspěly, brzy se prosadila povídkami, novelami a romány. Tyto literární práce už publikovala pod svým skutečným jménem: Marie Ebner-Eschenbach. V roce 1848 se totiž provdala za syna dědečkovy sestry o 15 roků staršího barona Moritze von Ebner-Eschenbacha (žil 1815–1898). Se svým manželem se roku 1851 odstěhovala do Znojma. To proto, že její manžel tehdy sloužil jako nadporučík v c. k. rakouské armádě na c. k. „Ženíjní akademii“ v obci Louka u Znojma (německy: Klosterbruck či Bruck an der Thaya). Tam v Josefem II. zestátněných církevních budovách, jako řádný profesor, vyučoval fyziku a chemii.

Od roku 1856 pak střídavě a od roku 1868 už trvale bydleli ve Vídni. Jejich manželství bylo bezdětné. Pan Moritz přivedl paní Marii k zájmu o přírodní vědy, zejména fyziku. Do tajů fyziky ji pak zasvěcoval dnes už světoznámý teoretický fyzik Ernst Mach (žil 1838–1916).

Bezdětná paní Marie se mohla plně věnovat svým zálibám, mj. například také mechanice. Ve Vídni se vyučila hodinářství, dostala výuční list a stala se členkou „Viedeňského hodinářského spolku“. V tom čase sbírala kapesní a nákrční hodinky a také stolní hodiny. Svoji sbírku odkázala chudobinci ve Zdislavicích. Její sbírka hodinek a stolních hodin byla odtud předána do „Muzea hodin“ ve Vídni.

Dále pak paní Marie, pod vlivem a pod dohledem rodinného přítele admirála Wilhelma von Tegetthoffa (žil 1827–1871), studovala námořní navigaci, námořní válečnictví a také telegrafii a obecnou elektrotechniku. Na základě svého trvalého zájmu a pod dojmem prokázaných znalostí v těchto oborech byla jmenována korespondenční členkou „Rakouské akademie věd a umění“.

Náměty pro příběhy do svých literárních prací čerpala ze života lidské společnosti ve Vídni, kde od roku 1868 žila většinu kalendářního roku. Čerpala je také z okolí Zdislavic, hlavně z Hoštic, kam jezdila téměř každé léto za svou rodinou. Svoje literární prvotiny napsala v tamním zámeckém parku. Kromě němčiny, v níž psala, ovládala moravskou češtinu a také francouzštinu. Její literární dílo se vyznačuje mj. bohatstvím aforismů, z nichž roku 1880 sestavila sbírku „Aforismy“. Známý je např. její aforismus: „Vyhraj, ale netriumfuj!“ („Siege, aber triumphiere nicht!“ Často a ráda pobývala a tvořila na jižní Moravě, na lysickém zámku, který se nachází v obci Lysice. Také tento zámek patřil od 19. století až do roku 1945 rodině hrabat Dubských z Třebomyslic.

Portrét Marie svobodné paní Ebner
z Eschenbachu
zhotovený roku 1891 Marií Müllerovou

V poslední čtvrtině 19. století byla Marie von Ebner-Eschenbach hodnocena jako nejvýznamnější rakouská spisovatelka. Byla a je i dnes řazena mezi realistické prozaiky, řešící problémy chudých lidí, žijících na okraji lidské společnosti. Pro sociální citění a náměty próz bývá často srovnávána s naší paní Boženou Němcovou. Oproti ní měla paní Marie Ebner nesrovnatelně lepší podmínky ke své práci. Měla jak blahobyť, zdraví a klid, tak velmi dlouhý život.

Roku 1898, už jako známá a velmi oblíbená spisovatelka, byla vyznamenána nejvyšším rakouským civilním řádem, „Čestným křížem za umění a literaturu“. V roce 1900 získala císařské vyznamenání za vědu a umění „Literis et artibus“. V roce 1901 jí byl udělen čestný doktorát na Vídeňské univerzitě. V letech 1910 a 1911 byla nominována na „Nobelovu cenu za literaturu.“

Literární práce paní Marie Ebner z Eschenbachu:

Z Františkových lázní (1858). Literární humoreska.
Marie Stuartovna ve Skotsku (1860). Literární drama.

Doktor Ritter (1869).

Princezna z Banálie (1872).

Božena (1875). Novela, která obsahuje vzpomínky na autorčinu moravskou chůvu. Novela je láskyplným portrétem ženy, která pro lásku k dítěti překonává veškeré problémy, ať už národnostní, tak i sociální. Autorka se vždy snažila o porozumění a dobré vztahy mezi česky a německy mluvícími Moravany.

Babička (1875), povídka.

Hodinářka Lotti (1880), novela. Autorka na základě vlastní zkušenosti líčí zálibu, která přerostla v profesi, v té době pro ženy neobvyklou.

Aforismy (1880). Autorčina sbírka aforismů.

Jakob Szela (1883). Povídka z polského prostředí.

Krajský fyzik (1883). Povídka z polského prostředí.

Krambambuli (1883). Příběh psa, který miluje 2 pány – myslivce a pytláka. Ti se vzájemně nenávidí a pes neví proč. Alegorie národnostních vztahů mezi česky a německy mluvícími Moravany.

Dvě komtesy (1885).

Na vesnici nepochopená (1886), povídka.

Terka (1886), povídka.

Obecní dítě (1887), román. Hlavní hrdina románu je synem trojnásobného vraha.

Bez lásky (1888), dialogová novela, literární veselohra.

Rukávník (1889), povídka.

Nechává ruku libat (Vzkazuje, že ruku libá) (1893), povídka.

Bezvěrec? (Glaubenslos?) (1893). Román z katolického prostředí.

Premiant (1901), povídka.

Moje vzpomínky na dětská léta (1906).

Mé vzpomínky na Grillparzera (Meine Erinnerungen an Grillparzer) (1916). Biografický román – poslední autorčina literární práce.

Aktuální nabídka autorčiny knihy, vydané v českém jazyku: **Krambambuli: Příběh loveckého psa**. Knihu ilustrovala Lucie Müllerová, vydalo ji nakladatelství Vitalis v Praze roku 2020.

Marie svobodná paní Ebner z Eschenbachu zemřela dne 12. 3. 1916 ve věku 85 a půl roku ve Vídni. Podle svého přání byla pohřbena v rodinné klasicistní budově hrobky hrabat Dubských ve Zdislavicích. Ta je dnes chráněnou nemovitou kulturní památkou. Tuto hrobku hrabat Dubských od roku 2016 vlastní a spravuje organizace „Czech National Trust“ ve spolupráci se Zlínským krajem České republiky.

*Z dostupné literatury připravil
Jiří Kachlík, Brno, Česká republika*

Rodinná hrobka hrabat Dubských ve Zdislavicích

Marie svobodná paní Ebner z Eschenbachu
v roce 1916

Dům ve Znojmě,
kde v letech 1851–1853 pobývali manželé
Marie a Moritz Ebnerovi z Eschenbachu

Pamětní deska na domě ve Znojmě,
v němž přibližně dva roky bydleli manželé
Marie a Moritz Ebnerovi z Eschenbachu

Český právník Vám radí (7)

27. Zjistila jsem, že můj dědeček je zapsán v českém katastru nemovitostí jako vlastník nemovitosti. Společně se sestrou, která žije v České republice jsme zdědily majetek, který dědeček měl v USA, ale o dalších nemovitostech v České republice jsme nevěděly. Nemám však o nemovitosti v České republice zájem. Je tedy možné, aby získala danou nemovitost pouze má sestra? Jak můžeme postupovat?

Ano, je to možné, jelikož v rámci dědického řízení je možné uzavřít dědickou dohodu, která umožňuje, aby se dědicem stala např. jen Vaše sestra. V dědickém řízení je vhodné mít právního zástupce, protože notář projednává dědictví za účasti dědiců, popřípadě jejich právních zástupců. Dědické řízení je v České republice zpravidla zahajováno z moci úřední (tzv. automaticky) poté, co se soud dozví, že zůstavitel zemřel. Tyto údaje se dozvídá soud od českých institucí. Pokud osoba zemře v zahraničí, nemá se soud o úmrtí, jak dozvědět. Proto je vhodné připravit tzv. návrh na projednání dědictví. S návrhem Vám pomůže advokát. Je vhodné obrátit se na advokáta, o kterém víte, že se zabývá dědickými řízeními se zahraničním prvkem. Takový advokát přesně ví, jaké dokumenty je třeba předložit, aby mohlo být o dědictví rozhodnuto co nejdříve.

Vždy budete při dědickém řízení v České republice potřebovat dokumenty jako úmrtí list zůstavitele; doklad o tom, že jste jeho právními nástupci (rodné listy – Vaše, Vašich rodičů); závěr, pokud ji dědeček sepsal a další dědické dokumenty, které máte k dispozici. Notář pověřený tímto případem Vás, popřípadě Vašeho právního zástupce seznámí, co bude v daném případě z Vaší strany potřeba doložit.

28. Chci prodat nemovitost v České republice, mám ji ale ve spoluvlastnictví s dalším spoluvlastníkem. Plyne mi z toho nějaká povinnost vůči němu? Musím mu ji nabídnout jako prvnímu? Jak mám nejlépe postupovat?

Pokud bylo spoluvlastnictví založeno pořízením pro případ smrti nebo jinou právní skutečností tak, že ostatní spoluvlastníci nemohli svá práva a povinnosti od počátku ovlivnit, a převádí-li některý ze spoluvlastníků svůj podíl, mají ostatní spoluvlastníci k podílu po dobu šesti měsíců ode dne vzniku spoluvlastnictví předkupní právo. Jednoduše řečeno, pokud jste svůj podíl zdědil nedávno (do šesti měsíců) a chcete nemovitost odprodat hned, mají spoluvlastníci právo na odkup. Po šesti měsících lze Váš spoluvlastnický podíl prodat bez omezení komukoliv. Nejprve si nechte určit cenu Vašeho podílu od odborníka. Po zjištění ceny podíl nabídněte spoluvlastníkovi. Pokud nebude mít zájem o odkoupení, obraťte se na odborníky, kteří Vám s prodejem pomohou.

29. Přišel mi dopis, že se v důsledku digitalizace katastru nemovitostí posouvá hranice mého pozemku. Je to běžné? Jak se proti tomu mohu případně bránit?

Katastr informuje vlastníky nemovitostí o probíhajících řízeních, která se týkají jejich nemovitostí. Ze zákona musí katastr vyznačit při nakládání s nemovitostí tzv. plombu, která musí být vyznačena po dobu 20 dnů od odeslání informace o vyznačení plomby. Během této doby informuje katastr vlastníky o probíhajícím řízení. Účelem zaslání informace o probíhajícím řízení je zamezení nakládání s nemovitostí bez vědomí vlastníka.

Je vždy vhodné obrátit se na českého advokáta, který se specializuje na problematiku nemovitostí a který Vám dokáže poradit nejvhodnější postup obrany v dané věci.

30. Chci darovat nemovitost, kterou mám v České republice, svým vnoučatům, občanům USA a Kanady. Mohu tak učinit? Jak mám postupovat? Jaké jsou daňové povinnosti takového převodu?

Ano, můžete. Zákon nestanoví žádná omezení vázaná na občanství a majetek v České republice tak mohou nemovitosti nabytí kladně i Vaše vnoučata, které české občanství nemají. Nejjednodušší způsob, jak darovat Vaši nemovitost, je sepsání darovací smlouvy. Je vhodné obrátit se na odborníka na dané právo v Česku. S ohledem na blízký příbuzenský vztah nebudou Vaše vnoučata podléhat v České republice dani z příjmu, neboť jsou díky příbuzenskému vztahu od daně osvobozena. Povinnost deklarovat tento majetek v zemi kde jsou občany je však nemine. S tím jim určitě jejich daňový poradce poradí. V České republice se budou povinni zaregistrovat k dani z nemovitosti a tuto daň platit. Pokud z těchto nemovitostí obdrží příjmy, budou je muset danit v České republice. Ostatní daňové aspekty (majetkovou daň) budou řešit Vaše vnoučata tam kde jsou daňovými rezidenty.

Pokračování příště

Advokátní kancelář H&P Laws s.r.o.

*Zajišťujeme právní a realitní služby
na území České republiky*

JUDr. Jaroslav Horký
Sokolovská 6/85,
18600 Praha - Karlín

Tel. +420 221 719 041
Fax. +420 221 719 059
Mob. +420 602 205 400
jhorky@ak-hp.cz
www.ak-hp.cz

Sloup Nejsvětější Trojice v Olomouci

Památky UNESCO v naší vlasti (9)

Sloup Nejsvětější Trojice v Olomouci je monument postavený ke slávě Boží v letech 1716–1754. Hlavním účelem jeho stavby bylo vyjádřit vděk za ukončení moru, který na Moravě řádil v letech 1714–1716. Vzhledem k tomu, že všichni umělci, prostí řemeslníci a mistři, kteří na sloupu pracovali, byli občany města Olomouce, bylo vybudování tohoto sloupu chápáno také jako výraz ložního patriotismu.

Sloup je 32 m vysoký a je proto nejvyšším sousoším v České republice. Jeho součástí je i malá kaple. Od roku 1995 je společně s Mariánským sloupem na Dolním náměstí a s barokními kašnami v Olomouci národní kulturní památkou. V roce 2000 byl, jakožto jedno z vrcholných děl středoevropského baroka, zařazen mezi památky světového dědictví UNESCO.

Budování morových sloupů se rozšířilo především po Tridentském koncilu, který se konal v letech 1545–1563. Stavění morových sloupů je tedy jedním z výrazných rysů baroka. Jako základní model sloužil morový sloup na Piazza Santa Maria Maggiore v Římě, vztyčený roku 1614.

Jako důkaz za ukončení morové epidemie v Olomouci byla původně navržena stavba Mariánského sloupu na Dolním náměstí v Olomouci. Jeho staviteli Václavu Renderovi, kamenickému mistru a císařskému privilegovanému architektu, se však nezdál dostatečně honosný. Proto přišel s myšlenkou postavit na sousedním Horním náměstí sloup větší a mnohem velkolepější. Svou vůli prosadil u městské rady, vypracoval projekt a pomohl ho financovat.

Olomoucký trojiční sloup se stal vrcholným dílem několika umělců a řemeslnických mistrů. Mnoho vděku ani štěstí jim však nepřinesl. První kdo zemřel již během stavby byl právě Václav Render. Ten stihl postavit jen 1. patro sloupu. V souladu s jeho poslední vůlí byl pak veškerý majetek, který po své smrti zanechal, věnován na dostavbu sloupu.

Ani jeho následovník František Thoneckovi (čti: Tonečkovi), Janu Václavu Rokickému a Augustinu Scholtzovi nebylo souzeno vidět sloup hotový. Stavbu nakonec dokončil Rokického syn Jan Ignác. Velkolepou sochařskou výzdobu započal Filip Sattler. Po jeho smrti na něj navázal Ondřej Zahner a než zemřel, stačil během 7 let vytvořit 18 soch a 9 reliéfů.

O něco šťastnější byl zlatník Šimon Forstner, který vytvořil pozlacené měděné so-

chy Nejsvětější Trojice a Nanebevzetí Panny Marie. Své dílo se mu podařilo dokončit. Ovšem práce na sochách, při níž používal toxické sloučeniny rtuti, mu zcela podlomila zdraví.

Sloup se po svém dokončení v roce 1754 stal pro město Olomouc zdrojem ohromné hrlosti. Mimo jiné také proto, že všichni lidé, kteří se na tvorbě sloupu podíleli, byli občany města. Sloup byl dne 9. 9. 1754 vysvěcen za velké slávy, které se zúčastnila také rakouská císařovna a česká královna Marie Terezie se svým manželem Františkem Štěpánem Lotrinským.

O pouhé 4 roky později, když byla Olomouc obléhána pruskou armádou, byl sloup Nejsvětější Trojice několikrát zasažen koulemi z pruských děl. Olomoučtí občané se, bez ohledu na možné nebezpečí, vydali v procesi žádat pruského generála, aby jeho vojáci na monument nestříleli. Generál James Keith vyhověl jejich přání a tak byl sloup dalších škod ušetřen. Brzy po válce byl sloup opraven a do jeho dřívku byla zasažena napodobenina dělové koule, která tuto událost upomíná dodnes.

Sloupu dominují pozlacené měděné sochy Nejsvětější Trojice, doprovázené archandělem Michaellem na vrcholu a výjevem Nanebevzetí Panny Marie na dřívku pod nimi. Základna sloupu, tvořená 3mi patry, je obklopena dalšími 18ti sochami svatých a 14 reliéfy ve zdobných kartuších. Na nejvyšším patře stojí svatí, spojení s pozemským životem Ježíše Krista. Jsou to rodiče jeho matky sv. Anna a sv. Jáchym, jeho nevlastní otec sv. Josef a sv. Jan Křtitel, který připravoval příchod Ježíše Krista. Spolu s nimi sv. Vavřinec a sv. Jeroným, kterým byla zasvěcena kaple na olomoucké radnici. Tři reliéfy zastupují 3 křesťanské ctnosti: Víru, Naději a Lásku.

Patro pod nimi je věnováno moravským světcům sv. Konstantinu-Cyrilu a sv. Metoději, kteří roku 863 přišli šířit křesťanství na Velkou Moravu (sv. Metoděj se stal arcibiskupem moravským). Dále pak sv. Blažej, jemuž byl zasvěcen jeden z hlavních olomouckých kostelů. Také patronům Čech sv. Vojtěchovi a sv. Janu Nepomuckému, jejichž kult byl i na Moravě velice silný.

Na nejnižším patře sloupu je možné vidět postavy sv. Mořice a dalšího českého patrona sv. Václava, jimž oběma byly zasvěceny 2 významné olomoucké chrámy. Dále pak postavu rakouského patrona sv. Flo-

riána, který byl vnímán jako ochránce proti různým neštěstím, především proti požáru. Je tam také postava sv. Jana Kapistránského, který dvakrát město Olomouc navštívil, aby v něm kázal. Také postava sv. Antonína, člena františkánského řádu, kterému v Olomouci patřil významný klášter při kostele Neposkvrněného početí Panny Marie. A je tam možné vidět také postavu sv. Aloise Gonzagu, patrona studentů. Jeho socha měla manifestovat, jak velmi si občané města Olomouce vážili své univerzity. Mezi těmito sochami jsou vytesány reliéfy 12ti apoštolů. Na spodním patře sloupu je 12 soch svět-lonošů (luciferů).

Posledním chybějícím svatým v tomto výčtu je sv. Jan Sarkander, jehož socha s lilii, jako symbolem čistoty, stojí ve 2. patře sloupu. Jan Sarkander byl kněz umučený k smrti na počátku třicetileté války (1618–1648). Zemřel proto, že odmítl porušit zpovědní tajemství. Rozhodnutí umístit sem jeho sochu bylo v době stavby sloupu výjimečné a porušovalo tradici. To proto, že Jan Sankander tehdy nebyl ještě svatořečen, dokonce ani blahoslaven. To mohlo vést k problémům se Svatým stolcem. Avšak jeho kult mučedníka byl zde natolik silný, že se tvůrci sloupu rozhodli toto riziko podstoupit. Jan Sarkander byl blahoslaven až roku 1859. Svatořečen byl až roku 1995 při příležitosti návštěvy papeže Jana Pavla II. v Olomouci.

Uvnitř sloupu je malá kaple s reliéfy znázorňujícími Kainovu obět částí jeho úrody, Ábelovu obět prvorozených jehňat, Noeho první zápalnou obět po potopě, Abrahámovu obět Izáka a jehněte a Ježíšovu smrt na kříži. V pozadí tohoto reliéfu je možné vidět město Jeruzalém a Olomouc. V minulosti se v této kapli konaly bohoslužby. Z důvodu malého prostoru byl v kapli jenom kněz, věřící stáli venku okolo kaple. Díky zvláštní konstrukci oken ve sloupu a zvláštní akustice bylo knězovo kázání slyšet na velké části Horního náměstí. Pod jednou z desek podlahy je ukrytý tajný otvor, který ústí do tajné chodby. Ta směřovala ven z bývalé olomoucké pevnosti...

Z dostupné literatury připravil Jiří Kachlík, Brno, Česká republika

Foto na zadní straně:
Sloup Nejsvětější Trojice
na Horním náměstí v Olomouci

